

ithaka12

re-framed

Ander kader, frisse blik.

Franstalige studenten op straat tegen artsenquota

De beperking van het aantal artsen blijft voor beroering zorgen in het Zuiden van het land. Vorige week donderdag betoogden 1.200 studenten, ouders en docenten, inclusief de rectoren van de ULB en de UCL, in de straten van Brussel voor een versoepeling van de numerus clausus en de zogenaamde *contingentering*. Die bepaalt dat er jaarlijks maar een beperkt aantal nieuwe plaatsen voor huisartsen en specialisten vrijkomt. Concreet moeten Vlaanderen en Franstalig België ervoor zorgen dat het aantal afgestudeerde artsen daarom beperkt wordt, bijvoorbeeld via een toelatingsproef.

Volgens de manifestanten dreigt er binnenkort een huisartsentekort als er niet ingegrepen wordt. Zij pleiten er dan ook

voor dat iedereen die de artsenopleiding afrondt, automatisch zou worden toegelaten tot het beroep. In Vlaanderen is men in de sector minder overtuigd van het probleem. Zowel de artsensyndicaten als de Vlaamse studenten Geneeskunde zien een verhoging van het aantal artsen niet zitten. In ieder geval wil men niet weten van nog veel meer extra artsen in Wallonië, waar nu al overconsumptie zou heersen. In een aantal plannen van de minister van Volksgezondheid Rudy Demotte (PS) werd daarentegen wel een groter aantal artsen voor Wallonië in het vooruitzicht gesteld.

(tl)

Onder de knoet in Iran

Vorige week probeerde minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel alsnog te bemiddelen met de Iraanse autoriteiten om Sarah en Yasmine terug naar België te brengen. De vader had hen naar zijn land van herkomst ontvoerd. De meisjes liepen van huis weg en zochten onderdak bij de Belgische ambassade. De Iraanse autoriteiten negeren hun dubbele nationaliteit en houden daardoor helemaal geen rekening met het hoederecht van de moeder, verkregen door het Belgische gerecht. Volgens de laatste berichten is de kans bijzonder klein dat Iran zal buigen.

De revolutie, in '79 gevoerd door Khomeini, moest een einde stellen aan de corrupte monarchie. Het zou echter niet

meer dan een wissel van de macht betekenen waarbij het volk, zoals altijd, aan het kortste eind trok. De ayatollah behaalde de overwinning onder meer dankzij de inzet van Iraanse studenten. Ruim twintig jaar later zijn het weer de studenten die op straat komen en van zich laten horen. Een bijzonder licht ontvlambare situatie.

Zeker als je weet dat meer dan de helft van de bevolking jonger dan dertig is. Dit krantje dat u leest en de muziek die waarschijnlijk op de achtergrond te horen is, zijn in Iran ronduit ondenkbaar. Wat betekent 'opgroeien' in zo'n land? We zijn niet in staat om het ons in te beelden.

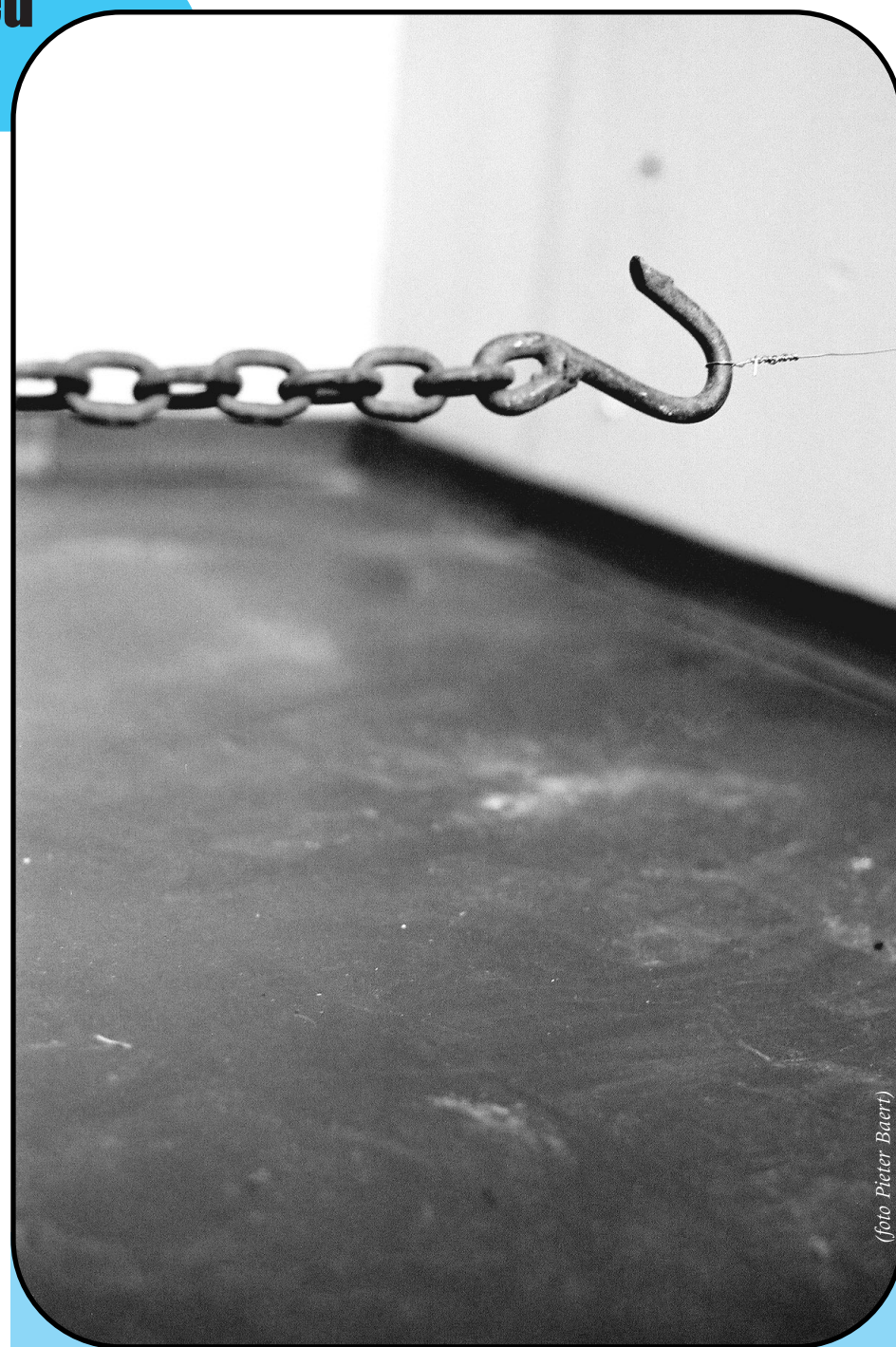
Lees verder op pagina 13

In dromen gevangen

Het gratis beeldende kunstenfestival Ithaka palmt al voor de twaalfde keer drie dagen een stukje Leuven in. Tijdens rondetafelgesprekken werden de uitgangspunten van Ithaka onder de loep genomen. Hoe kan je een breed publiek aanspreken en tegelijk proefruimte geven aan jonge kunstenaars? Hoe locatie, kunstenaars, curatoren en publiek op mekaar afstemmen? Als een godsgeven kwam er plots een locatie uit de lucht vallen waarvan de architectuur en het verleden een antwoord boden op zoveel vragen. Een gestrand schip, een oud paviljoen daterend van de wereldexpositie in '58 — ooit symbool voor de toekomst en nu opgeslorpt en begraven in een doods verleden. In een ommuurde kloostertuin werd het glazen bouwsel ontdaan van zijn betekenis en herleid tot een gesloten internaat, eerst voor missionarissen, dan voor studenten van het Lemmensinstituut.

Een contrastrijk uitgangspunt voor vijftien kunstwerken die balanceren tussen openheid en geslotenheid, betekenis en vergankelijkheid. De kloostertuin lijkt een oase van rust in gevangenschap. Zusters, missionarissen en muzikanten raken er gevangen in hun dromen. Naastenliefde, muziek, kunst, jazeker, zolang het maar ver van de wereld en tussen vier muren gebeurt.

Lees verder op pagina 7 t.e.m. 10

(foto Pieter Baert)

VERDER IN DIT NUMMER:

- Geperste lucht onder de voeten 2
- Studeer Duits 3
- Waardig priester worden 5
- Voor spek en bonen 6
- Lev: instrumentenbouwer 11
- Slotaflevering van het Elixir 14
- Presessen blijken niet te buizen 16

Belgen verlengen titel bierkaarten

Studenten uit verschillende Europese landen meten zich deze week voor de twintigste keer met Leuvense studenten op dé internationale Sportraadactiviteit. Overdag wordt er gezwogen op de sportterreinen en 's avonds in het ons bekende nachtleven.

Herman Loos

Liefhebbers van bloedstollend sportgeweld of gespierde, zwetende lijven kunnen hun hartje weer uitgebreid ophalen tijdens het Leuven International Student Sport Tournament, kortweg LISST. Er wordt naar jaarlijkse gewoonte gevoetbald door de heren, basketbal en volleybal staan voor zowel dames als heren op het programma.

Onze unief wordt daarbij vertegenwoordigd door de sterkste ploegen uit de Interfacultaire Bekercompetities (IFB). Zij nemen het op tegen ploegen uit Portugal, Spanje, Roemenië, Hongarije en Nederland. De voorrondes worden dinsdag en woensdag betwist, donderdag 25 maart wacht dan de grote finale.

Naast deze sportevenementen wil Sportraad de driehonderd buitenlandse gasten

vooral laten proeven van de typische Leuvense studentensfeer. Er wordt een klein weekje geloged bij studenten om 's nachts in groep de Leuvense horeca te sponsoren. Zoals steeds zullen de uitgebreide Belgische bierkaarten voor grote ogen en kloppende katers zorgen. Tijdens het toernooi zal eveneens een speciale bar ingericht worden om spectaculaire overwinningen stante pede te vieren.

Supporters kunnen zich elke dag hees schreeuwen naast het veld om daarna hun favoriete Hongaarse volleyballer uit te dagen tot een Duveltje *ad fundum* of een exotische Spaanse verleiden tot een romantisch diner-tje bij kaarslicht. Donderdag wacht uiteindelijk de slotshow, onmiddellijk gevolgd door een stomende fuif in de Albatros waar iedereen welkom is.

Leuvense deelnemers

Voetbal heren: Apollon, VTK, Medica en Pauscollege.

Volleybal heren: Apollon, Germania, Industria en Thomas Morus.

Volleybal dames: Medica en Chemika.

Basketbal heren: VRG en Pauscollege.

Basketbal dames: LBK, Psychologie en Medica.

Meer info: www.spora.student.kuleuven.ac.be

Freddy leest Veto, u toch ook!

www.veto.be

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Boetiek K.U. Leuven

K.U. LEUVEN GESIGNEERDE ARTIKELEN
Sportkledij, pennensets, sleutelhangers, paraplu's, enz.

OUDE MARKT 13
Open op werkdagen van 10-12u en 14-16u.

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Organiseer je iets?

Stop het gratis in de database

Agenda K.U. Leuven

<http://agenda.kuleuven.be>

COLUMN

Air Max

Men vraagt zich af wie zo'n dingen bedenkt. Geperste lucht onder de zolen van uw schoenen plakken. Neen, geen gewone lucht, Air. Sterker nog: Air Max. Max, niet uitgesproken als in het Engelse "maximum", wel als de gesnorde man uit "Wie is het".

Nog verontrustender is misschien wel wie zo'n dingen koopt. Oké, aan al de echte sportmannen die zich al op hun (op lucht zwevende) tenen getrapt voelen: om in te lopen moeten die dingen inderdaad hemels zijn. Als op een wolkje. Maar in godsnaam, wie draagt deze misbaksels nog als doordeweekse schoen? Meer dan een paar zweetvoeten en een kijkgat in de zool van je schoenen levert het niet op.

En toch, begrijp wie kan, blijven deze rondlopende aquaria het straatbeeld teisteren. Enkele zich in 1996 wanende johnny's, gabbers en consorten blijven volharden in het kwaad. Zich tooiend in trainingsbroeken, met bijhorende knopjes aan de zij-kanten, zweven ze steeds maar verder op zoek naar een klak die zo mogelijk nog verder naar de hemel gericht staat dan de vorige. Een mens zou voor minder een doods-kop op zijn jas naaien.

Maar goed, wie zijn wij om iemand te beoordelen, hoe vacuüm zijn schoenen ook mogen zijn. Niettemin rest ons de vraag welke getormenteerde geest het in zijn — wellicht ook met lucht gevulde — hoofd haalde een schoen uit te vinden met rubberen raampjes in de zool. Waarschijnlijk dezelfde persoon als diegene die er op kwam flinterdunne naalden onder schoenen te zetten: de welbekende naaldhak. Je vraagt je af wat een mens denkt op zo'n moment. "Laat ik eens de wereld verblijden met een paar schoenen waarmee je het vuil tussen je tanden kunt krabben!" Fetisjisme avant la lettre.

Wat zou nu de volgende stap worden? Pantoffels met Air Max? Naaldhakken met Air Max? Of beter nog: plateauschoenen met Air Max, geen rechtgeaarde Johnny of Marina die daaraan kan weerstaan. Eén ding staat vast: lelijker kan moeilijk, maar het kan; kijk maar eens naar Marc Reynebeau.

Conclusie: rare jongens, die schoenenfabrikanten. Geef mij maar zo'n nieuw paar met veren onder.

Simon Gryspeert

Veto en Cinema Zed geven vijf duotickets weg voor
'Bad Taste', 24/3, 22u30
Mailtje naar An@cinemazed.be met als onderwerp "veto actie"
(mailen kan tot 24/3, 14u)

ZED
CINEMA

PROGRAMMA VAN 24 T.E.M. 30 MAART 2004

WOENSDAG 24 MAART

15u DE HOND VAN VLAANDEREN
20u BRINGING UP BABY
22u30 BAD TASTE

DONDERDAG 25 MAART

20u YOUNG ADAM
22u30 WAAROVER MEN NIET SPREEKT

VRIJDAG 26 MAART

20u YOUNG ADAM
22u30 ROGER AND ME

ZATERDAG 27 MAART

20u BAD TASTE
22u30 YOUNG ADAM

ZONDAG 28 MAART

15u DE HOND VAN VLAANDEREN
20u ROGER AND ME
22u30 BRINGING UP BABY

MAANDAG 29 MAART

20u BRINGING UP BABY
22u30 ROGER AND ME

DINSDAG 30 MAART

20u BAD TASTE
22u30 YOUNG ADAM

DOCUMENTAIRE ROGER AND ME

Michael Moore / USA / 1989 / 1u 30min

Michael Moore's eerste documentaire! Geboren en getogen in Flint, Michigan, zag hij met lede ogen aan hoe de sluiting van de General Motors fabriek zijn hometown in een ghost town deed veranderen. Na jarenlange dienst worden de arbeiders van Flint aan de kant geschoven voor de lagelooiland. Moore, zelf de zoon van een GM-arbeider besluit van de directeur van GM, Roger Smith, op te zoeken en alles 'over pot en pint' uit te praten... Roger & Me won de Publieksprijs op het Filmfestival van Berlijn.

VAN DE REGISSEUR VAN "BOWLING FOR COLUMBINE"

YOUNG ADAM

David MacKenzie / UK- FR / 2003 / 1u 33min / Met: Ewan McGregor, Tilda Swinton, Peter Mullan, e.a.... Met muziek van David Byrne.

Joe is een jonge zwerfer die werk vindt aan boord van het binnenschip van Les en diens aantrekkelijke vrouw Ella. Op een dag vinden Joe en Les het lijk van een jonge vrouw in het water. Het is onduidelijk hoe zij aan haar eind is gekomen. Was het een ongeluk? Zelfmoord? Of moord? Al snel blijkt dat Joe meer over de vrouw weet dan hij doet uitschijnen. Ondertussen voelen Ella en Joe zich steeds sterker tot elkaar aangetrokken, en hij manipuleert haar net zo lang tot ze een verhouding beginnen. Er ontstaat een zeer gespannen en intense driehoeksverhouding aan boord...

"Young Adam is Ewan McGregor's terugkeer naar de underground cinema, het genre waarin hij excelleert." (Moviegids)

WWW.CINEMAZED.BE

FILMKLASSIEKER

BRINGING UP BABY

Howard Hanks / Verenigde Staten / 1938 / 1u 43 min / Met: Katharine Hepburn, Cary Grant, Charlie Ruggles, Barry Fitzgerald, e.a.

BAD TASTE

Peter Jackson / Nieuw-Zeeland / 1987 / 1u 31 min / Met: Peter Jackson, Pete O'Herne, Craig Smith, Mike Minett, Terry Potter ...

HET DEBUUT VAN PETER JACKSON! Een groep aliens is neergestreken in een klein onschuldig dorpje in Nieuw-Zeeland. En deze schepsels hebben geen Bambi-ogen, ze willen de dorpsbewoners kidnappen en op de menukaart plaatsen van hun intergalactische fast-foodrestaurant. Gelukkig is er de onversaagde Derek en zijn maten van het Astro-Investigation and Defense Service (A.I.D.S) om de ongeneste gasten een kopje kleiner te maken.

"Jackson has created a masterpiece" (Edinburgh University Film Society) - "A gut-wrenching slasher classic, and a surreal - almost hallucinogenic - comedy." (BBC Films)

BUITEN CATEGORIE

WAAROVER MEN NIET SPREEKT

Gered uit het archief van de VRT, 2 kritische documentaires van Jef Cornelis over stedenbouwkunde en stadplanning.

CINEMA ZED (STUK)
NAAMSESTRAAT 96
3000 LEUVEN

Het gaat niet goed met het Duits

Het gaat de verkeerde richting uit met de Duitse taal en haar onderwijsmogelijkheden in Vlaanderen. Is Duitsland in Snoecks '79 'het land waar de romantiek nog leeft', dan is die romantiek in Vlaanderen 2004 alvast tanende. Het aanbod om Duits te leren raakt te sterk onder druk om de huidige voordeelpositie te kunnen bewaren, zo klinken steeds meer en steeds luider stemmen.

Joris Beckers

Eind februari trok Hans Verboven, onderzoeker aan de Antwerpse faculteit Toegepaste Wetenschappen, reeds aan de alarmbel (zie *Veto 16*). Volgens Verboven is er niet alleen te weinig aandacht voor het vreemdetalenonderwijs, maar richt men zich ook op de verkeerde talen. Verbovens doorlichting leidde tot een actuele vraag van Dirk De Cock (Spirit) in het Vlaams Parlement. In haar algemene besparingswoede maakte de Duitse regering bovendien bekend dat er ook op de budgetten van de Goethe-instituten bekibbeld zal worden. En een professor aan de sub-faculteit Letteren van de KULAK die met emeritaat gaat, wordt vervangen door een halftijds mandaat Duits en een andere helft Spaans.

Loep

In het Vlaams Parlement vroeg volksvertegenwoordiger De Cock zich af op welke manier Onderwijsminister Vanderpoorten (VLD) de studie van het Duits wil promoten om Vlaanderens voorsprong in het talenonderwijs te behouden. De minister deelde zijn bezorgdheid en zei dat "dit onderricht eens onder de loep zal genomen moeten worden". Hoewel Vanderpoorten het belang van het Duits in Europa niet ontkende, wil ze toch de autonomie van de scholen respecteren. Na eerdere inkrimpingen in de tweede graad van het secundair onderwijs, levert het Duits met de implementatie van de nieuwe eindtermen voor de derde graad opnieuw in. Scholen krijgen de vrijheid om een uur derde vreemde taal in een pakket 'vrije ruimte' om te zetten. In de praktijk biedt een meerderheid van de scholen nog Duits aan, maar er is geen enkele garantie dat dit ook zo blijft. De minister wil er eventueel wel over nadenken om scholen te sensibiliseren voor het belang van het Duits.

Dat belang blijkt uit de cijfers die, na de

doorlichting van Verboven, massaal kwamen bovendrijven. Volgens een onderzoek van de studiedienst van de K.U.Leuven (Hoornaert, 1995) beschouwen Vlaamse ondernemers een gebrekkige kennis van het Duits als de tweede grootste professionele tekortkoming van hun academisch gevormd personeel. Met 38 procent komt het Duits daarmee ruim achter het Frans (64 procent), maar ook ruim voor de specifieke vakkennis uit de universitaire opleiding. Uit een drie jaar eerder gevoerd behoefte-onderzoek van de universiteit van Bamberg (Glück, 1992) op basis van 14.136 vacatures in de dagbladen van acht Europese landen komt het Duits (20,1 procent) na het Engels als tweede grootste behoefte naar voren. In deze studie is de volgorde omgekeerd: het Frans blijkt slechts in 9,28 procent van de gevallen een behoefte. Volgens een gelijkwaardige doorlichting die Verboven onlangs

met het Duits geconfronteerd wordt. In de transportsector steeg dit percentage tot bijna negentig procent. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat meer dan tien-duizend Duitse ondernemingen in ons land vertegenwoordigd zijn. Met de uitbreiding van de Europese Unie - waar nu reeds honderd miljoen mensen het Duits als moedertaal hebben - stijgt bovendien de vraag naar personeel met kennis van deze taal. In grote delen van Midden- en Oost-Europa geldt het Duits immers traditioneel als tweede taal. Op academisch niveau komt 56 procent van de proffen en assistenten dikwijls tot heel dikwijls in aanraking met publicaties in het Duits. Ook heel wat studenten uit de meest uiteenlopende richtingen worden verondersteld teksten in het Duits te kunnen verwerken.

Lucht

Ondanks de overweldigende cijfers wordt ook aan de K.U.Leuven en met name aan de Campus Kortrijk het mes in de voorzieningen Duits gezet. Door het opsplitsen van het eerder genoemde mandaat zal hetzelfde werk nu door een halve post bewerkstelligd moeten worden. Toch heerst het gevoel dat er geen enkele objectieve reden bestaat om het aantal werkrachten Duits in te krimpen. De studentenaantallen zijn al jaren stabiel en met het samenvoegen van de Klassieke, Romaanse en Germaanse talen in de BaMa-hervorming, wijst niets op het massaal links laten liggen van het Duits. Door de wijzigingen in de curricula voor het

Het massale protest rond de besparingen bij de Goethe-instituten is tijdelijk bekoeld, maar de hele discussie is kenmerkend voor de malaise die het Duits treft. Goethe-instituten vormen een internationaal netwerk van allerhande centra die de Duitse taal promoten en internationale samenwerking bevorderen aan de hand van onderzoeken en allerhande ondersteuningsmaatregelen voor het onderwijs. Door een slimme zet van Kerstin Müller, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken voor de Duitse *Grünen*, ontkomen de instituten tijdelijk aan de besparingsdrift van de nota Koch-Steinbrück. Müller beschouwt buitenlandse cultuur immers als onafhankelijk van het binnenlandse betoelagingsstelsel. Waar de 45 miljoen euro — of meer dan een zesde van het budget van het cultuurinstituut — wel gehaald zullen worden is echter nog niet meteen duidelijk. Het blijft dus ook afwachten voor het Goethe-instituut te Brussel, dat voor heel wat projecten nauw samenwerkt met de Belgische universiteiten.

(jb)

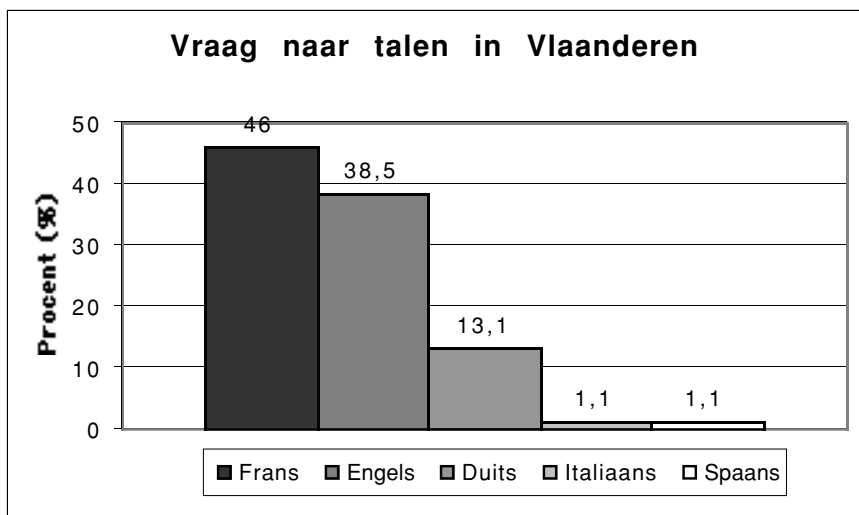
Spaans of Nederlands-Italiaans plots de combinaties met het Duits zouden verdringen, zijn voorlopig uit de lucht gegrepen.

Verskillende stemmen hameren dus op de handhaving en zelfs de verbetering van het onderricht Duits. Door de internationaal veralgemenende kennis van het Engels, wordt een extra taal immers een belangrijke troef in de zoektocht naar een job of buitenlandse contacten. Wat de recente kritische stemgeluiden benadrukken, is dat de taal van een economische grootmacht hierbij van groot belang is en de neerwaartse trend in het aanbod aan Duits taalonderwijs dringend omgebogen moet worden. De beslissing om in Vlaanderen drie vreemde talen aan te bieden en de expertise op het vlak van de taaldidactiek die daarmee gepaard gaat, leverden onze regio in het verleden immers heel wat voordelen op. Het opgeven van deze sterke concurrentiepositie

zou ons bescheiden landje dan ook alles behalve ten goede komen.

Door de definiëring van het Duits als 'economisch relevante taal' ligt het thema echter heel gevoelig bij de collega's die andere talen onderwijzen en hun vakgebied dus als economisch irrelevant zouden kunnen beschouwen. Dit wijst op het heikele thema dat

met de discussie rond het Duits aangesneden werd.

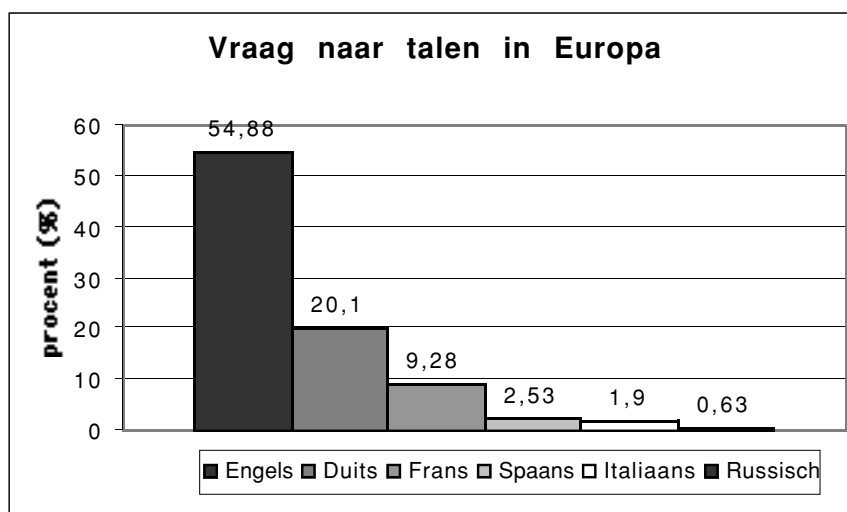

bekend maakte, is er met dertien procent ook in Vlaanderen een behoorlijke behoefte aan de Duitse taal, die zich met stip als derde taal - na het Frans en het Engels - laat noteren. In het Antwerpse havengebied stijgt het percentage voor Duits zelfs tot 36 procent. Andere vreemde talen scoorden rond het één procent.

Hameren

Eén en ander heeft te maken met de rol van belangrijkste handelspartner die Duitsland sinds 1989 onafgebroken voor België speelt. Recente cijfers (2002-2003) van de Dienst voor Buitenlandse Handel tonen aan dat 19,1 procent van de Belgische uitvoer voor de Bondsrepubliek beschikt is. Met zeventien procent is Duitsland tevens onze belangrijkste leverancier. Uit een enquête (Van den Hauwe/ Braecke, 1991) bij 836 TEW'ers die in de bank-, transport- en bouwsector of de openbare diensten of het onderwijs actief zijn, blijkt dat 57,2 procent van hen geregeld

komende academiejaar wordt het immers mogelijk om een Germaanse taal met een andere te combineren. Dat in een Bachelor Taal- en Letterkunde combinaties Engels-

Vraag van de week

Wie geeft de universitaire gebouwen een naam?

Iedere week zoekt de redactie naar het antwoord op prangende vragen die een student zich wel eens stelt tijdens zijn carrière in Leuven. Die vragen kunnen zowel van praktische, kritische als informatieve aard zijn. Deze week vroegen we ons af hoe al die aula's en gebouwen van de K.U.Leuven aan hun prachtige namen komen, gaande van Aula Max Weber tot Studentenblok Vesuvius. Hallo, diensthoofd Onroerend Patrimonium Guido Bammens? «Wanneer een nieuw of bestaand gebouw een nieuwe naam nodig heeft, moet er een vaste procedure worden gevolgd. De voorstellen moeten worden ingediend bij de algemeen beheerder Vic Goedseels, die deze dan voorlegt aan de Bouwcommissie. Daarin zitten de verschillende directeurs van de stafdiensten en technische diensten van

het Algemeen Beheer. Zij kiezen een naam die dan wordt voorgelegd aan het Gemeenschappelijke Bureau, de academische overheid dus. Zij nemen de eindbeslissing.»

«De voorstellen worden meestal door de betrokken faculteiten of diensten ingediend, maar het kunnen ook studenten zijn. Zo zijn de nieuwe blokken op Cité genoemd naar bergen en vulkanen op voorstel van de studenten. We hebben geen vaste criteria voor de naamgeving, maar het spreekt voor zich dat er een verschil bestaat tussen een historisch gebouw en een residentie, waar een meer studentikoze naam geschikter kan zijn. In het eerste geval is het trouwens al gebeurd dat we advies vragen aan het Universiteitsarchief om een passende en verantwoorde naam te vinden, zoals bij het Anatomisch Amfiteater in de

Minderbroederstraat.»

Kunnen we na Aula Pieter De Somer ook nog een Aula Roger Dillemans verwachten of gebouwen die naar andere belangrijke beleidspersonen zijn genoemd? «Daar bestaan geen regels over, hoewel sommigen dat misschien zouden willen. Het is natuurlijk niet onmogelijk. Voor zover ik weet, is ook nog maar één keer een naam door de academische overheid geweigerd. In alle andere gevallen heeft men het advies van de Bouwcommissie gevolgd.»

(tl)

Heb je zelf een vraag die je zou willen voorleggen aan een verantwoordelijke van de universiteit? Mail ons: vraag@veto.be

“Terrorisme bedreigt onze vrijheid”

De terroristische aanslagen in Madrid tekenden ook sterk de Erasmusstudenten uit Madrid die in Leuven op kot zitten. Ze verwoorden hun gevoelens van woede en ongeloof. Vrijdag kwamen ze dan ook op straat om zoals vele Spanjaarden hun woede tegenover terrorisme uit te drukken.

Bernard Rommel

Veto: Wat waren je reacties en gevoelens toen je het nieuws van de terroristische aanslagen vernam?

Eva Gonzalez: «Toen ik het vernam was ik zeer geschokt. Ik wist niet of er iets gebeurd was met mijn familie of vrienden. Ik was graag in Madrid geweest om mensen te steunen. Gelukkig kende ik niemand die bij de aanslag omgekomen is.»

Maria del Mar Agea: «Ik was zeer verontrust omdat een vriend altijd de trein neemt waarop de aanslag gebeurd is. Toen ik uiteindelijk met hem kon spreken, moest ik continu huilen. Ik vond dat de situatie niet echt was, het voelde aan als een scène in een film. Ik vond het onmogelijk dat zoiets kon

gebeuren in Madrid. Daarna besefte ik wat er echt gebeurd was en voelde ik me echt geschokt.»

Veto: Konden andere Leuvense studenten je steunen bij het verwerken van de aanslag?

Maria: «Ik denk dat het moeilijk is om ons te helpen omdat jullie niets kunnen veranderen aan wat gebeurd is. Wij wilden vooral op straat komen om te tonen dat we geschokt zijn en niet akkoord gaan met hoe de Spaanse overheid gereageerd heeft op de aanslagen.»

Veto: Waartegen hebben jullie betoogd?

Eva: «We deden mee aan de manifestatie vrijdagavond in het centrum van Leuven zoals in vele Spaanse steden ook het geval was. We wilden vooral tonen dat we tegen terrorisme zijn. Wie die terroristen ook waren, want op dat moment wisten we niet zeker wie de aanslag had opgeëist.»

Veto: Moeten wij ons in België ook zorgen maken over mogelijke terroristische aanslagen?

Maria: «Ja, België heeft vele belangrijke internationale instellingen zoals het Europese parlement en het centrum van de Navo. Als de terroristen het gemunt hebben op Westerse democratieën is Brussel een mogelijk doelwit.»

Veto: Moeten we eisen dat de regeringen in

Europa specifieke maatregelen nemen tegen het terrorisme?

Almudena Núñez: «In Amerika zijn ze te ver gegaan met deze maatregelen en hebben ze de persoonlijke vrijheid te veel ingeperkt. In Europa moeten we een goed evenwicht vinden tussen vrijheid en veiligheid. Ik denk dat vrijheid het belangrijkste is. Als er nog aanslagen komen, kunnen we daar niet veel tegen doen. We kunnen niet elke verdachte persoon gaan controleren.»

Maria: «Voor mij is de enige mogelijke weg dat Westerse landen betere relaties aangaan met de Arabische landen.»

Veto: Wat vind je van de reactie van de Spaanse regering op de aanslagen?

Eva: «Ik vond de reactie niet verantwoord omdat ze de ETA beschuldigde van de aanslagen. De Spaanse regering is volgens mij ook voor een stuk verantwoordelijk omdat ze de oorlog steunde in Irak.»

Almudena: «Spanje is niet zo belangrijk in de wereld en heeft niet veel effect op de wereldpolitiek. Ik vind dat Spanje

zich niet moest engageren in een oorlog in Irak. Ik wil ook niet dat de Spaanse regering doet wat de terroristen eigenlijk willen.»

Veto: Hoe hebben de mensen in Madrid gereageerd?

Maria: «Plots was er veel solidariteit tussen de mensen en de Madrilenen kwamen dichter bij elkaar en voelden zich één. Maar er waren ook

veel spanningen, omdat ze niet wisten wie de terroristen waren. Mensen waren bang. Ze geloofden niet dat de ETA verantwoordelijk was. Dit zou een enorm protest in Spanje uitgelokt hebben. In de kleine steden van Baskenland, weten mensen wie sympathiseert met ETA en dat zou geleid hebben tot grote conflicten. De Basken zijn ook Spanjaarden en zouden deze massale aanslag nooit goedkeuren.»

Veto: Zijn de nationale verkiezingen in Spanje sterk beïnvloed door de aanslagen?

Almudena: «Ja, dit komt vooral omdat de regering gelogen heeft. Een minister heeft zelf een brief verstuurd naar de Europese Commissie waarin stond dat ze gingen proberen de schuld te schuiven op ETA voor er zekerheid was.»

“Ook Brussel is een mogelijk doelwit”

CENSUUR KAN DE PARTIDO POPULAR VAN AZNAR NIET REDDEN

(foto: Torres Colón, Madrid, Bruno Debbaut)

Spanje vergat in oorlog te zijn

Donderdagmorgen 11 maart 2004. Die ochtend ontploffen de bommen in Madrid, de chaos breekt er uit. Die ochtend neemt Paula Lorente-Fernandez de vlucht van Brussel naar Madrid. Ze wou er enkel haar familie bezoeken.

Karlijn Deforche

Ongewild werd Lorente echter ooggetuige van wat de zoveelste terroristische aanslag in Spanje aanrichtte. Ze zag hoe Madrid belegerd werd door een indrukwekkende politiemacht en hoe mensen wanhopig op zoek gingen naar nieuws over hun geliefden en kennissen. Alle televisiekanalen hadden de normale programma's opgeschort en poogden de Spanjaarden op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen, hoe klein ze ook waren. Zelf vond ze dit na een tijdje *morbide* vormen aannemen. Om de lacune aan nieuwtjes op te vullen, wachtten journalisten mensen op aan het moratorium. Net na het identificeren van een overleden familielid kreeg men direct een microfoon onder de neus geduwd. De toenmalige regering van premier Aznar wees direct een beschuldigende vinger richting ETA.

Volgens Lieven De Winter, hoogleraar aan de Universit  Catholique de Louvain-La-Neuve (UCL), moet men deze pejoratieve houding van de regering in een algemeen kader plaatsen. De *Partido Popular* (PP) — de partij van Aznar — koos als verkiezingsstrategie namelijk het in diskrediet brengen van de regionalisten. De harde houding tegen de ETA bleef een onbuigbaar standpunt van de partij. Onder geen beding zouden ze onderhandelen met de terreurorganisatie, of het zou omtrent hun ontwapening gaan. Verschillende gebeurtenissen tijdens de maanden voor de verkiezingen leken de PP telkens in hun houding te sterken. Zo hadden enkele afgevaardigden van Catalonië in februari een geheime ontmoeting met de ETA. Kort daarna kondigde de Baskische terreurorganisatie aan dat ze Catalonië niet meer zouden viseren. De deelnemers aan de geheime bijeenkomst ontkennen formeel dat er een overeenkomst was. Aznar gebruikte dit gedeeltelijk staakt-het-vuren echter toch als *bewijs* dat de regionale partijen niet te vertrouwen zijn, dat zij enkel hun eigen regio veilig willen stellen. Toen Filip De Winter voor de verkiezingen een academisch bezoek bracht aan Barcelona, verklaarden zijn Spaanse collega's dat gebeurtenissen zoals deze verdacht positief waren voor de PP. Zij

voorspelden toen dat een aanslag net voor de verkiezingen het neusje van de zalm zou zijn voor de PP.

Slippertje

Vanaf het begin bleken er genoeg elementen aanwezig te zijn om de ETA-hypothese te ontcrachten. De *stijl* van de aanslag week sterk af van het typische ETA-patroon. Zo verwittigde men niet op voorhand en werd de modale mens gedood of gewond.

Terwijl de ETA zich normaal richt tegen politieke of militaire doelwitten. Enkel  nmaal week ze hiervan af, toen ze een aanslag pleegde in een warenhuis. Dit wordt steevast *het slippertje* genoemd. De officiële ontkenning van de politieke arm van de ETA alsook de bekentenis van Al Qaeda aan een Britse krant bleek geen indruk te maken op de regering Aznar. Die bleef vooral de ETA als schuldige aanwijzen, wat volledig in lijn lag met hun verkiezingsstrategie. Toen de auto met daarin de Koranverzen gevonden werd, leek dit voor de regering enkel een anekdote te zijn. Lorente vond dat zowel Spaanse journalisten als de regering er opvallend weinig aandacht aan besteedden. De vondsten waren er, men zou het onderzoeken, maar het discours bleef zich richten op de ETA. Dit voelde aan als manipulatie van het nieuws. Ook Filip De Winter bevestigt de sterke mediacontrole door de Spaanse regering maar, zo voegt hij eraan toe: “Hun poging om de Al Qaeda link in de doofpot te stoppen, mislukte.”

“Academici voorspelden dat een aanslag net voor de verkiezingen ideaal zouden zijn voor de Partido Popular”

Leugenaar

Want de bevolking begon de leugens en manipulaties van de regering door te hebben. De videoband in de prullenmand gaf de doorslag. De bevolking begreep dat de aanslag een represaille was voor de deelname aan de oorlog in Irak. Negentig procent van het volk steunde deze oorlog echter helemaal niet. De Spaanse aanwezigheid in Irak was volgens Lorente wat op de achtergrond geraakt. De Spanjaarden voelden zich nu als het ware wakker geschud, met moslimfundamentalisten die hen toeschreeuwen: “*Jullie zijn een land in oorlog!*” Lorente vertelt verder van een gigantische betoging in Madrid, de dag voor de verkiezingen. Traditioneel spreken Spanjaarden dan niet over politiek of over de nakende stembusslag. Die dag moet iedereen in rust nadenken op wie hij of zij zal stemmen. Maar men was zo woedend op de regering Aznar, die hen meegesleept had in een ongewenste oorlog, dat zich via SMS een spontane betoging tegen hem vormde. Lorente zag de massa voorbijtrekken en hoorde hen “leugenaar!, leugenaar!” schreeuwen. Maar tegelijkertijd zwegden de journaals in alle talen over deze gebeurtenis.

Waardig priester worden

Voor mensen met een roeping is er een nieuw adres, zo melden ons sloganese affiches her en der verspreid in Leuven. Wie priester wil worden, kan surfen naar www.priester.be. Duidelijker kan het niet, denken we spontaan. De mensen achter de website zijn echter niet wie we spontaan zouden verwachten.

Sven Vannecke

De belangrijkste persoon van de website is een 'Eerwaarde Heer Herroelen'. Men noemt hem het liefst 'meneer pastoor', zo blijkt. De man wil dus mensen tot 'waardige priesters' opleiden. Geen 'priester Emiel' of gewoon 'Emiel', maar 'meneer'. Een waardig priester is een 'meneer'. "We zijn er niet om sympathiek te zijn, maar om het woord Gods te verkondigen", verklaart Herroelen op de website.

We maken op deze site kennis met een domein in Overijse. Een oud kloostercomplex is gerenoveerd en bemand met een korps dat priesterkandidaten op een degelijke manier wil begeleiden. Deze opleiding is duidelijk een nieuw initiatief, een alternatief op de bestaande priesteropleiding, namelijk het priesterseminarie dat elk bisdom heeft. 'Meneer pastoor' rekruteert in Vlaanderen via de gewone publiciteitskanalen: advertenties in kranten, affiches, enzovoort.

"We zijn er niet om sympathiek te zijn, Omaar om het woord Gods te verkondigen"

Verwarring

Wat is er dan verkeerd met de bestaande seminaries? Herroelen wil dat priesters niet worden misleid door nieuwe kerkbeelden. Priesters moeten de heilige mis opdragen en de sacramenten bij de mensen brengen. In de bestaande opleidingen worden priesterkandidaten in verwarring gebracht. Men wil te sterk ingaan op maatschappelijke tendensen. Herroelen wil de aandacht van de jongeren met een roeping richten op de traditie, het evangelie en het gezag van Rome. De bestaande opleidingen willen te dicht bij de wereld staan.

Het probleem ontstaat al veel vroeger volgens Herroelen: in het gewone onderwijs loopt het al fout. De jongeren worden er niet meer geconfronteerd met de katholieke leer, maar veeleer met seksualiteit en nu zelfs ook met homoseksualiteit.

De priesterseminaries doen er nog een schepje bovenop. Er wordt nagedacht over een 'lekenkerk', een kerkbeeld waarin getrouwe mannen en zelfs vrouwen heel wat taken van de gewijde priester kunnen overnemen. Het kerkbeeld van Herroelen daarentegen, vertrekt vanuit de hiërarchie, vanuit het priesterschap en legt eigenlijk weinig contact met de basis.

Verder besteedt men te weinig aandacht aan het Latijn, zodat jonge priesters de liturgie automatisch volks en toegankelijk willen maken. Herroelen vertelt in een interview in *De Standaard* over Latijn in de liturgie het volgende. "Dat de kerkgangers het niet begrijpen, is geen argument. Ze verstaan niet

alle woorden, maar ze weten waarover het gaat, zoals een orgelwerk van Bach." De bestaande opleidingen zijn te modern opgevat. Weg met 'Kom Schepper Geest' en gewoon weer 'Veni Creator Spiritus'.

Heidens

Deze priesteropleiding wil het duidelijk anders aanpakken. De gemeenschap heet *Christus Sacerdos* en behoort tot de ultraconservatieve strekking binnen het katholicisme. Het is dan ook weinig verrassend dat men bijvoorbeeld een figuur als bisschop Léonard van het bisdom Namen aantrekt, die bekend staat om zijn conservatieve visie.

"Vandaag schijnt in ons land het heidens ongeloof de bovenhand te hebben", schrijft Herroelen in het blad van de gemeenschap. Een sterke devotie voor Onze-Lieve-Vrouw, een grote bewondering voor paus Johannes Paulus II, het dagelijks bidden van de rozenkrans, de aanbidding van de heilige hostie, het bidden van litaniegebe-

geen statuut. Het is bijgevolg onwaarschijnlijk dat deze jongeren in de bisdommen benoemd worden. Of krijgen ze een taak binnen de conservatieve organisaties in Vlaanderen? Een organisatie als *Rent a Priest*, die dan weer uitmunt in vooruitstrevendheid, slaagt er immers ook in om zelfstandig te werken voor de eigen doelgroep. Maar als *Christus Sacerdos* een eigen koers wil varen, dan gaat het in tegen de bisschoppen en is de trouw aan de paus en de traditie natuurlijk verbroken. Dit zou een heel flagrante overtreding van de eigen principes betekenen.

De site heet dan wel www.priester.be, ze gaat evenwel over een heel specifiek soort van priesterkandidaten. Op de site zien we een vrij verrassende foto van de kapel.

de afwas doen, de plantjes water geven, klusjes opknappen in de tuin. Bijna hoor je een vogeltje fluitend zingen dat Christus de Koning van het heelal is.

Met dit streepje cynisme belanden we dan bij diepgaande vragen over de plaats van godsdienst in de samenleving. Moet de Kerk centraal staan? Is er nog een levende Kerk mogelijk wanneer leken geen verantwoordelijkheid kunnen opnemen? Herroelen lijkt terug te willen naar een tijd van

zekerheden. Daarmee speelt hij in op een bestaande tendens bij nogal wat mensen: het zoeken naar houvast, naar iets dat onveranderlijk vaststaat.

In een samenleving waarin de mens vrij is om keuzes te maken, kan de vrijheid als een bedreiging gevoeld worden. Men is angstig om verkeerde beslissingen te nemen en kiest voor zekerheden, voor wat klaar en duidelijk is. De vraag is dan: wat als men voorbij de begoten plantjes en de paternosters kijkt en ook daar de onzekerheid weer gaat toeslaan? Teruggaan in de tijd is moeilijk te verwezenlijken middenin een tijd die vooruitgaat. Zelfs in een rusthuis blijft de tijd nooit stil staan...

Muisklik

Christus Sacerdos staat in een gespannen houding tegenover de wereld, maar gaat tegelijkertijd heel ver mee in de voordelen die de maatschap-

pij biedt. Reclame wordt gevoerd via affiches en het Internet. Het lijkt vreemd aangezien reclame en Internet uitgerekend dé gelegenheden zijn waarbij mensen in contact komen met erotiek en commercie.

Het zijn overigens dezelfde middelen die *Rent a Priest* altijd al gebruikte. Je bent bijna letterlijk op een muisklik van God verwijderd. Deze laatste organisatie is echter van nature op consumptie gericht: doopsel, huwelijk of relatiezegen gebeuren er op aanvraag, uitgewerkt volgens de smaak en overtuiging van zij die een beroep doen op de priester.

De twee organisaties liggen onoverbrugbaar ver van elkaar verwijderd. *Christus Sacerdos* staat voor traditie, Rome en het celibaat, terwijl *Rent a Priest* zich precies omwille van die argumenten heeft losgetrokken uit de katholieke Kerk. En toch gebruiken ze dezelfde middelen om bekendheid te verwerven.

Het blijft een merkwaardig verschijnsel. Het is dus tóch waar: Gods wegen zijn ondoorgrondelijk! Maar hoe zegt men dat ook weer in het Latijn? Het zal waarschijnlijk weer veel mooier klinken...

Website priesteropleiding *Christus Sacerdos*: www.priester.be

(foto Pieter Baert)

den: dit zijn de middelen die *Christus Sacerdos* inroept om zich te verzetten tegen de wereld die zelfs gelovigen op het verkeerde spoor lijkt te zetten. Veel gelovigen zien immers een uitdaging in de veranderde samenleving en in een bescheiden kerkgemeenschap.

Christus Sacerdos denkt er duidelijk anders over: geen verdrukte Kerk geleid door leken maar een sterke Kerk met heilige priesters. Er klinkt een weemoed, een heimwee naar de tijd waarin alles duidelijk was. De katholieke Kerk moet haar centrale plaats herstellen, dat is het *Leitmotiv*. Dit is een heel andere opvatting dan het beleid dat door de bisschoppen wordt gevoerd.

Organisaties

Een niet onbelangrijke vraag is dan ook de volgende. Men biedt een opleiding van verschillende jaren aan, met een intensieve begeleiding, maar waarvoor? Waar kunnen deze priesters aan de slag? Ook niet onbelangrijk: wie zal ze tot priester wijden? Het is immers de gewoonte dat de bisschoppen instaan voor de opleiding van hun priesters. Daarnaast zijn er kloosterorden die een eigen priesteropleiding voorzien, maar ook onder die noemer valt *Christus Sacerdos* niet.

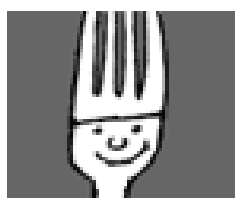
Deze opleiding is niet verbonden aan een bisdom of een orde en heeft dus in feite

Deze is tot in de details in haar oorspronkelijke pracht hersteld. Ze is misschien zelfs iets te oorspronkelijk hersteld: er is immers geen altaar te vinden dat gericht is naar het volk. Het enige altaar dat er staat, is het oorspronkelijke, dat nog dateert van in de tijd dat priesters met de rug naar de mensen stonden. Het lijkt dus aannemelijk dat men er de mis viert zoals dat gebeurde vóór het Tweede Vaticaans Concilie, namelijk een mis met wierook en gezangen, Latijn en sacraliteit en met de rug naar het volk. *Christus Sacerdos* is hoe dan ook een uiterst traditionalistische gemeenschap.

Plantjes

De opleiding bestaat uit een voorbereidend jaar, gevolgd door een filosofische en een theologische studie. Op zich is dat niet verschillend van de gewone priesterseminaries, alleen lijken de vakken 'Latijn' en 'Katechismus' de behoudsgezinde inslag een beetje te verraden. Ook het dagschema is grotendeels hetzelfde. Er wordt 's morgens, 's middags en 's avonds samen gebeden en dagelijks eucharistie gevierd. Het dagelijks bidden van de paternoster is dan weer een eigen inbreng.

De website maakt het allemaal heel aantrekkelijk. De jongens hebben taken als

Menu van de week in Alma 1-2-3

22 - 26 maart 2004

= vegetarische schotel

= niet in Alma 1

= niet in Alma 2

= niet in Alma 3

maandag

Spaanse tomatensoep	0,50
Kippenlapje en kerriesaus met pepers	3,40
Kalkoenburger met boontjes	2,30
~~X1~~ Kalkoenburger met peperroomsaus	2,30
Gesmoord vlees op Lombardische wijze	3,90
Koninklijk vishapje	3,40
Tex Mex Vegetarisch	4,30
Tortellini 'peperonata'	3,00

dinsdag

Ajuinsoep	0,50
Vegetarische groentenuggets met baskische piperade	3,00
~~X1~~ Vegetarische groentenuggets en tomatensaus met groentjes	3,00
~~X1~~ ~~X2~~ Rumsteak met spruiten	3,90
Rumsteak met tomatensaus met groentjes	3,90
Cordon bleu met Provençaalse saus	3,90
Gehakte steak met witte kool	2,30
Paella	3,90
Vegetarische lasagne	3,40

woensdag

Tomatensoep met kip	0,50
Kippenbout met appelmoes	2,30
Visfilet met broccolisaus	3,90
Stoofvlees	3,40
Krokant gevogeltelapje met kerriesaus, sultanrijst en gebakken ananas	4,30
Kleurrijke groentepizza	3,90
Tagliatelle met zalm en broccoli	3,00

donderdag

Erwtensoup	0,50
Cordon bleu met Antilliaanse groenten	3,90
~~X1~~ Cordon bleu met tioolse saus	3,90
Kabeljauwbalkje met witte kool	2,55
~~X1~~ ~~X2~~ Kabeljauwbalkje met tioolse saus	2,55
Koninginnenhapje	3,00
Varkensgebraad met rodenbachsaus en kroketten	4,30
Tarwesteak met groentjes en kaas	3,40
Spaghetti bolognaise	2,30/2,55

vrijdag

Tomatensoep	0,50
Vleeskroket met witte boontjes in tomatensaus	2,30
Rumsteak met witloof	3,90
Rumsteak met bearnaise	3,90
Nasi goreng	3,00
Granenburger met spinazie	3,40
Lasagne al forno	3,90

Er worden dagelijks maaltijdslaatjes, koude schotels, broodjes en maaltijdsoup aangeboden. In het Pauscollege, Justus Lipsius en Gasthuisberg worden dagelijks **vier schotels** uit bovenstaand menu aangeboden.

Voor spek en bonen naar school

De zon schijnt altijd op televisie en soms gluurt in Leuven eveneens een straaltje door het grauwe wolkendek. Wij waanden ons vorige week reeds enkele malen aan de Middellandse Zee, vanwaar het slechts een kleine stap is naar de islamwereld. Tussen twee terrasjes door pikten wij een uiterst kort lesje mee.

Herman Loos

In het licht van de actualiteit zijn onze verwachtingen over dit vak tamelijk hooggespannen en blijkbaar staan wij niet alleen. Een vijftigtal studenten komt opdagen, maar waarschijnlijk zit de boekenverkoop daar voor iets tussen. In de les kost het boek 50 euro en in Acco nog meer, waarmee hij een stuk meer dan zijn gewicht in vloeibaar goud waard is, zelfs voor mensen die naar de Oude Markt trekken voor een frisse pint. Ons buurmeisje, dolgelukkig met haar kersverse boek, biedt onmiddellijk haar — reeds onderstreepte! — kopieën uit het handboek aan zodat we verder niet moeten sukkelen.

Matroze

Professor Nawas biedt onmiddellijk de mogelijkheid tot vragen, maar de aandacht is blijkbaar in het park achtergebleven, waarop de les van start gaat. Voor ons staat een ietwat warrige man met een licht Nederlands accent en een matroze sjaal die zelfs in deze hitte niet uitgaat. Wij vermoeden enige symboliek achter zijn verschijning, maar kunnen dit ongetwijfeld enkel en alleen aan ons slechte karakter wijten.

Hij neemt de draad op waar hij vorige les het boek dichtsloeg en doet dit zeer letterlijk, waarbij hij na elke paragraaf naar vragen uit het publiek hengelt. Zijn vertelstijl is aangenaam maar sec. Weetjes buiten de cursus die kunnen uitgroeien tot slinkse examenvragen zijn deze man waarschijnlijk vreemd, wat velen enkel zullen toejuichen. Een kwinkslag naar de actualiteit zit er evenmin in maar dat is gedeeltelijk omdat de behandelde stof er niet echt toe leent. Onze prof neemt reeds vlug zijn toevlucht tot het bespreken van enkele tabellen. Uit het handboek, of wat dacht u?

Wij leren dat de levensverwachting in Jemen in '65 slechts 38 jaar bedroeg, terwijl die in Israël een westers niveau bereikte. Daarbij merkt hij op dat mannen overal ter wereld jonger sterven dan vrouwen. "Hetgeen voortvloeit uit het feit dat mannen meer moeten bewegen, om

naar het werk te gaan bijvoorbeeld." Wij begrijpen eindelijk waarom menig meester ons in de lagere school vruchteloos probeerde te doen stilzitten.

Korter

Over de invloed van een lage kindersterfte op de samenleving en meer bepaald de overbevolking ervan, heeft Nawas eveneens een interessante theorie. "Als je de kindersterfte halveert, stromen dubbel zoveel mensen in de maatschappij binnen." Wiskunde is niet bepaald onze fort maar dit zouden we toch anders berekenen. Of beter formuleren, want waarschijnlijk ligt daar eerder de fout. Nu, even later blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs in de Islamwereld gemiddeld genomen zeer laag is. "Kinderen gaan vaak voor spek en bonen naar school." Dat gevoel begint bij ons eveneens door te sijpelen. Voorts blijkt meer dan de helft van de vrouwen in vele landen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika analfabeet te zijn. "Goh, da's keierg!", vindt ons buurmeisje. De toon in haar stem doet ons vermoeden dat ze er nog enkele uren slaap voor zal laten.

Ondertussen wil prof Nawas niet nalaten te vermelden dat een vraag op het examen zal zijn dat een grafiek kort uitgelegd moet worden. Wij vermoeden in zijn vak geen buisvak en aanwezigheid in deze les zal evenmin een doorslaggevende factor zijn. Na een korte bespreking van enkele paragrafen uit het boek geeft Nawas er immers de brui aan, zodat wij na een veertigtal minuten weer op straat staan alwaar de zon zich eveneens van haar opbeurende taak heeft ontlast. "Maar alle, dat wordt hier elke keer korter!", roept een vertwijfelde studente in het midden van de aula. Jawel, ook onze kostbare tijd was onherroepelijk verdwenen als sneeuw voor de zon. En voor spek en bonen zullen we weer zelf kunnen zorgen, zeker?

F0884A Sociaal-economische topografie van de islamwereld

Prof:

John Nawas

Wie:

Kandidaturen Arabistiek en Islamkunde

Waar en wanneer:

MSI 00.20, dinsdag van 13u15 tot 14u45 (13u21 tot 14u01!) en woensdag van 15u tot 16u30 in MSI 01.16

Pauze:

Is het nog niet kort genoeg, ja!

(advertentie)

Organiseer je iets?

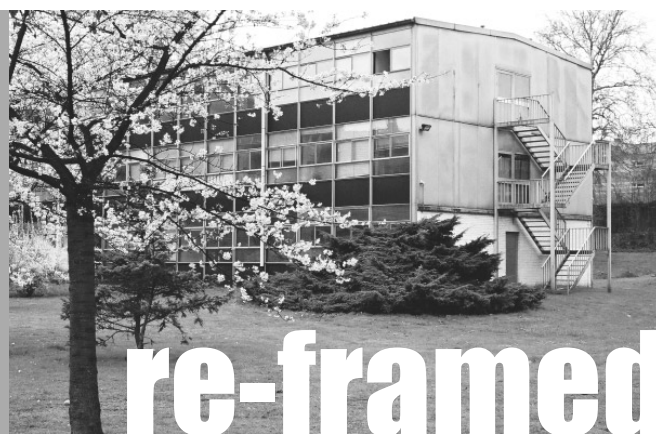
Kondig het gratis aan in de

e-Nieuwsbrief

<http://www.kuleuven.ac.be/nieuwsbrief>

ithaka12

Ander kader, frisse blik.

re-framed

Donderdag 25 maart tot zaterdag 27 maart
COPAL, Van Waeyenberghlaan, Leuven
Een organisatie van LOKO-Kultuurraad

Foto's katern: Pieter Baert, Johan Coart & Christophe Ketels

De publieke broncode

Taal evolueert snel. Twaalf jaar geleden verwees Ithaka nog eenduidig naar het eiland waar Odysseus na zijn zwerftochten thuiskwam. Nu moet Homeros het afleggen tegen het gelijknamige Leuvense tentoonstellingsparcours, dat dit jaar aan zijn twaalfde editie toe is.

Anneleen Cosemans

Terwijl Bill Gates de broncode van zijn software angstvallig verbergt, kan de succesformule van Ithaka niet eenvoudiger zijn. Het jaarlijkse kunstencours, dat dit jaar van 25 tot 27 maart plaatsvindt, steunt op drie grote pijlers: jonge kunstenaars, een Leuvense locatie en de *in situ*-kunst die daaruit voortvloeit. Kura, de Kultuurraad der Leuvense studenten, stelt sinds 1992 ieder jaar een nieuwe ploeg enthousiastelingen samen die van de periode tussen oktober en maart gebruik maakt om een flinke portie hedendaagse beeldende kunst samen te stellen. En het publiek tast toe: Ithaka kan jaarlijks rekenen op zo'n drieduizend bezoekers, Leuvenaars, studenten en toevallige passanten.

De locatie waarop de Ithaka-ploeg dit jaar haar oog liet vallen, is alvast veelbelovend. Wat in de marge van het stadscentrum gelegen, strekt het oude COPAL-klooster zich uit tussen de Tervuursestraat en de Mgr. Van Waeyenberghlaan. Het complex is bij weinigen bekend, niet in het minst omdat zijn hoge muren het volledig aan het zicht van de voorbijganger onttrekken.

Kader

COPAL staat voor Collegium Pro America Latina en huisvestte na de Tweede Wereldoorlog seminaristen die klaargestoomd werden om als volleerd missionaris in Latijns-Amerika het katholicisme te verspreiden. Om het groeiende aantal geestelijken te blijven opvangen, werd in de jaren zestig een voormalig paviljoen van de Wereldtentoonstelling uit '58 in de kloostertuin neergeplant. Later veranderde het gebouw en bijhorend paviljoen in een internaat voor scholieren van het Lemmensinstituut, totdat de K.U. Leuven vorig jaar de site

overnam. De kloostergebouwen worden op dit moment omgebouwd tot aantrekkelijke studentenkamers, maar het eigenaardige expopaviljoen is klaar voor de sloophamer.

Zeventien kunstenaars uit België, Polen, Spanje en Portugal tonen in en rond het oude paviljoen dertien verschillende werken, van multimediale installaties tot projecties, sculpturen en schilderwerken. De tentoonstelling kreeg dit jaar de titel *'re-framed'*. En daarmee wil Ithaka ons iets vertellen. De huidige ploeg was het erover eens dat Ithaka, na elf lange jaren, nood had aan een nieuw kader. Een frisse invalshoek was nodig.

Reflectie

Als het tentoonstellen in openbare ruimtes in het begin van de jaren negentig nog relatief nieuw en hip was, keek niemand daar anno 2004 nog van op. Het was een opmerking die je de laatste jaren wel vaker hoorde in

de Ithaka-geledingen en daarrond. Toen het parcours in 2002 rond de Vaartkom werd uitgestippeld, kregen de toenmalige organisatoren bitse opmerkingen te verwerken, in de eerste plaats van Veto zelf, die het initiatief bloedarmoede verweet. In 1997 was namelijk dezelfde setting al eens gebruikt, weliswaar met zeer verschillende accenten.

Deze geschiedenis indachtig, wilde de huidige ploeg dit jaar niet over één nacht ijs gaan. Voorbereidende gesprekken met kunstenaars en kunsthistorici moesten een hele reeks vragen beantwoorden en nieuwe inspiratie brengen. Waar draaide Ithaka alweer om? Waren het jonge artiesten die op een pittoreske plek in Leuven hun eerste stappen op weg naar een kunstzinnige carrière zetten of ging het veeleer om een origineel thema gelinkt met een betekenisvolle locatie in de studentenstad? Of Ithaka een verrassend antwoord op deze vragen vond, zal deze week zonder meer duidelijk worden.

ithaka heruitgevonden en vernieuwd

Een evenwichtsoefening

De twaalfde editie van het kunstencours Ithaka brengt heel wat nieuwe vragen aan de oppervlakte. Hoe kan de werkgroep voor deze editie weer innoverend uit de hoek komen zonder afbreuk te doen aan de projecten en verwezenlijkingen van de afgelopen elf jaar? Ithaka ambieert sinds haar beginfase een springplank te zijn voor aanstormend kunstenaarstalent en stelt zich telkens opnieuw de vraag wat het kan betekenen voor jonge kunst in de lage landen.

Stefanie Lambeens

Niets nieuws wat betreft de keuze om een locatie in Leuven te zoeken. Dit ligt volledig in de lijn met de vorige jaren. Er is wel een vernieuwd engagement bij de werkgroep, in die zin dat er vele vragen gerezen zijn bij zo goed als alle aspecten van de tentoonstelling. Centraal staat de vraag naar coherentie in een groepstentoonstelling, op het eerste gezicht wat paradoxaal. Vele mogelijkheden kwamen hierbij aan bod: wordt er gekozen voor een centraal concept of primeert de locatie? Zo ja, een neutrale ruimte, waar de kunstenaars hun eigen stempel op drukken, of een betekenisvolle omgeving?

Nieuwe bedenkingen drongen zich op. De impact van de organisator op de creatie van die coherentie werd aan de kaak gesteld. Deze discussies bewandelden het

dunne pad tussen thematiek en locatiegerichtheid, evenwicht moest er zijn. Coherentie is immers van belang voor de toegankelijkheid naar het publiek toe, maar daartegenover staat de werkgroep. Mag zij zomaar die arbitraire rol spelen om te bepalen wat goed en niet goed is?

Deze editie werd dan ook gekenmerkt door veel discussies en gesprekken: heel wat mensen uit het veld scharden zich rond de tafel om de vele vragen van antwoord te dienen waaronder Steven Vandervelden van kunstencentrum STUK, Professor Hilde Van Gelder van het departement Kunstgeschiedenis aan de K.U. Leuven, Kristof Van Gestel, beeldend kunstenaar en vroeger deelnemer aan Ithaka en Jean Bernard Koeman, kunstenaar en docent.

Vraagstukken

Even dreigde deze gesprekken spaak te lopen op nieuwe vraagstukken, maar juist dan kwam men op de propfen met een interessante locatie: een oud paviljoentje in een Leuvense kloostertuin. De fundamenten voor Ithaka 2004 werden gelegd en dit gebouw vormde de plek bij uitstek om zowel coherentie te creëren, als de kunstenaars van voldoende context te voorzien. Het evenwicht was gevonden.

De vragen en bedenkingen werden hierbij niet zomaar van de baan geveegd, maar in de plaats probeerde de werkgroep de overvloedige ballast te scheiden van de essentie. In concreto: hoe spelen locatie, kunstenaars, curatoren en publiek op elkaar

in? Zoals gezegd is de locatie het vertrekpunt geworden van Ithaka 2004. Toch blijft deze twaalfde editie de grenzen aftasten tussen de vier aangehaalde elementen. Drie rondetafelgesprekken met de kunstenaars zorgden ervoor dat niet alleen de werkgroep en de kunstenaars dichter bijeen werden gebracht, maar waren ook een stimulans voor onderling contact en interactie.

Voor het publiek zal waarschijnlijk de tot de verbeelding sprekende locatie in het oog springen en de eigenwijze kijk van de jonge kunstenaars hierop, maar op de vooravond van haar puberteit heeft de twaalfjarige zich toch klaar bewezen voor de toekomst.

Met drie gingen we op pad, op zoek naar wat een van onze fotografen *de barak* noemde. De barak lag ergens in een kloostertuin, verborgen achter metershoge muren, zo vertelde hij. Een ander sprak honderduit over een imposant glazen paviljoen, opgetrokken uit de overmoedige profileringsdrang van het modernisme. Uit de vele verhalen die de ronde deden, konden we hoogstens opmaken dat het om een wel heel eigennig bouwwerk ging.

Kurt Smeets

Omdat we ons meestal slechts ophouden in een driehoek die uitloopt op ons kot, de Veto en de Oude Markt, strandde onze zoektocht op het Sint-Jacobsplein. Wat ongemakkelijk bleven we ter plaatse trapelen tot één van ons zich vermande en een rasechte *lèvense* dame aansprak. Of ze soms een klooster in de buurt kende? Neen. Of ze dan misschien kon zeggen waar de Van Waeyenberghlaan lag? Met de glimlach wees ze ons, bastaards in een stad waarin we ons meer dan elders thuisvoelden, de weg.

Expansiedrift

Al van ver viel ons oog op de grote stenen muur die, tot onze verbazing, een nog veel groter park omsloot. Van bij onze eerste stap in de grote kloostertuin, stootte onze blik op een bouwswel dat daar helemaal niet hoorde. *Vaalwitte zijgevels, afgebladderd en afgevreten door de mossen*, een glazen voorgevel, opgehangen in een grijs metalen traliewerk. De barak had meer iets van een failliet bedrijf, het paviljoen meer iets van een verkommerd flatgebouw.

Niet goed wetend wat we ervan moesten denken, wandelden ons plots twee zusters tegemoet. Of we ook bij die kunstenaars hoorden? Neen, we kwamen stof opdoen voor ons artikel in het studentenweekblad. Ze hielden de pas in, bleven staan. Met die rustgevende glimlach waarmee veel zusters al zoveel miserie hebben verzacht, deden ze ons, bastaards in een tuin van God, hun trieste verhaal. Dat het toch godelklaagd was. Dat zij die zich hier al zo lang thuis voelden, uit hun klooster waren gekocht. Nog dertig jaar mochten ze blijven van de heren van de Katholieke Universiteit. Niet dat ze die uitvaart nog zouden meemaken, neen, zo jong waren ze niet meer, dat wisten ze ook wel.

Hun droom was weggekocht, per opbod. Hun droom van een klooster in Leuven, waarin generatie na generatie nieuwe vrouwen zouden kiezen voor een leven van naastenliefde. Vroeger konden ze zich nog troosten met de gedachte dat het even moeilijk ging, dat de mensen een tijdje hardhorig waren voor roepingen, maar nu, nu reeste er niets. Zelfs in betere tijden zouden er geen zusters meer kuieren in de tuin of op een paar minuten wandelen zieken troosten in Sint-Rafaël. Weg klooster, weg thuis, weg hoop, verslonden door de expansiedrift van het universiteitsbedrijf. Nieuwe goden, nieuwe wetten.

Braakpand

Bittere woorden versluierd in een zoete glimlach. De zusters zetten hun weg voort, wij de onze. Als ingang van het vreemde bouwwerk dienden twee glazen deuren in de zijgevel die uitgaven op een lange gang. Links en rechts lagen kleine, gedrongen kamertjes van nauwelijks een paar vierkante meter, sommige open, andere gesloten. Het rook er muf, de geur van kraakpand kwam ons tegemoet. Kim Brewée, een jeugdig kunstenaar die graven delde in de kloostertuin, begroette ons en leidde ons binnen in een van de nauwe kamers. "Can we come in?" "Please, off course!" antwoordde een vrouwenstem.

Marga Garrido [untitled], een jonge Madrileense, schilderde de horizonlijn van een sprookjesachtig gebergte op een rode muur waarvan stukken verf zich hier en daar naar boven krulden. Een reusachtig landschap dat het verstikkende kamertje *uit zijn voegen deed barsten*. Ze vertelde hoe ze eerst meende iets kleins uit te werken, passend in het gedrongen kamertje. En hoe ze dan die logica omkeerde, want enkel iets groots kon de geslotenheid van de kamer ten volle weergeven.

Dat de ruimte veel te klein is om het schilderwerk in zijn geheel te vatten, irriteert je. Om een totaalbeeld te krijgen van de muurschildering wil je verder achteruit stappen, maar dat is net onmogelijk in het minieme kamertje. Je bent verplicht de kamer te verlaten en het werk schuin te bekijken. Verder de gang instappen biedt ook geen oplossing. Hoe verder je gaat, hoe meer het schilderwerk aan je blik ontsnapt.

Godsgeloof

We sloten de deur en lieten Marga rustig verder penselen. Kim toonde ons een kamer aan de overkant waarvan het raam uitgaf op het park. Een boomstam rees uit de vloer omhoog en boorde zich via het plafond naar de eerste verdieping. **Kim Vandaele [f(l)ight 58]** plantte een boom in het gebouw die zich verdieping na verdieping, plafond na plafond verder vertakt. Een van de kamertjes waar de boom passeert, voorzag haar kompaan Vladimir Ivaneanu van een oubollig barok interieur. Zo creëerde hij zijn eigen theatrale wereldje, een mentale vlucht om de confrontatie met de harde realiteit te ontlopen.

Onze eerste indruk van het gebouw met een handvol werken dat we al konden bekijken, wekte veel vragen op. Welke realiteit liet zo'n beangstigende indruk na dat alleen een droomwereld uitweg bood? Wat bezielt deze kunstenaars om in dit desolate interieur werken op te richten die heen en weer slingeren tussen openheid en geslotenheid, droom en realiteit? Hun voornaamste inspiratiebron werd de geschiedenis van dit bouwvallige paviljoen. Op de wereldexpositie van '58 vertolkte dit futuristische bouwwerk het megalomane vooruitgangsgeloof waarin de overlevenden van de wereldoorlogen troost vonden. Niet veel later werd het modernistische paviljoen afgebroken en heropgebouwd in deze kloostertuin om dienst te doen — je raadt het nooit — als huisvesting voor seminaristen. Een paviljoen, eens nog in de schaduw van het atomium, symbool voor de exponentiële toename aan wetenschappelijke kennis, diende nu het onwrikbare godsgeloof. Werd de thematiek van het gebouw omgekeerd in zijn gebruik als seminarieverblijf?

Misschien wel, maar misschien was het contrast ook weer minder groot dan het lijkt: zoals de ontbering van de oorlog de gouden jaren vijftig vooruit stuwde, zo stimuleerden de bekrompen kamertjes in het paviljoen de fantasie van de toekomstige missionarissen. Nog een paar jaartjes volhouden en dan mochten ze de wijde wereld intrekken om het Woord te verkondigen tot in de verste uithoeken van Patagonië! Toen het paviljoen vele jaren later dienst deed als internaat voor

muzikanten aan het Lemmensinstituut, was het niet anders. *Opgesloten tussen een lavabo, een bed en een kast* hebben velen wellicht door het grote raam naar de sterren gestaard terwijl ze zich in slaap susten op de ingebeelde klanken van hun lievelingsinstrument. Vladimir schrijft dan ook: "Op plaatsen waar de mens letterlijk beperkt wordt, is de droom van het verlangen naar vrijheid heel sterk aanwezig".

Vogelkooitje

De graffiti die de internen op de muur tekenden zijn daarvan de stille getuigen. Het mooiste bewijs is misschien wel de tekening van een boom op wiens takken net een vogel is geland, een tekening die de kunstenaars hier aantreffen en die je ziet in een kamer naast de boom op de eerste verdieping. Kim zat zelf op internaat en had de gewoonte haar ontsnappingsdrang op een heel plastische manier uit te drukken. Ze zocht haar toevlucht in allerlei natuurelementen die haar hielpen los te breken uit haar isolement en de *uniformiteit te doorbreken*. De boom beeldt datzelfde verlangen uit en toont de vergankelijkheid van deze pedagogische dwangbuis: het park parasiteert op het gebouw. Buiten dringt binnen. Droom wordt werkelijkheid.

Zo lijkt het althans, want in het hoogste kamertje eindigt de kruin. Zal hij nog verder groeien? En wat te denken van de ladder die naar een vogelkooitje leidt? Klimmen we, op zoek naar het geluk, steeds dichter naar onze kooi? Raken we bevangen door onze dromen?

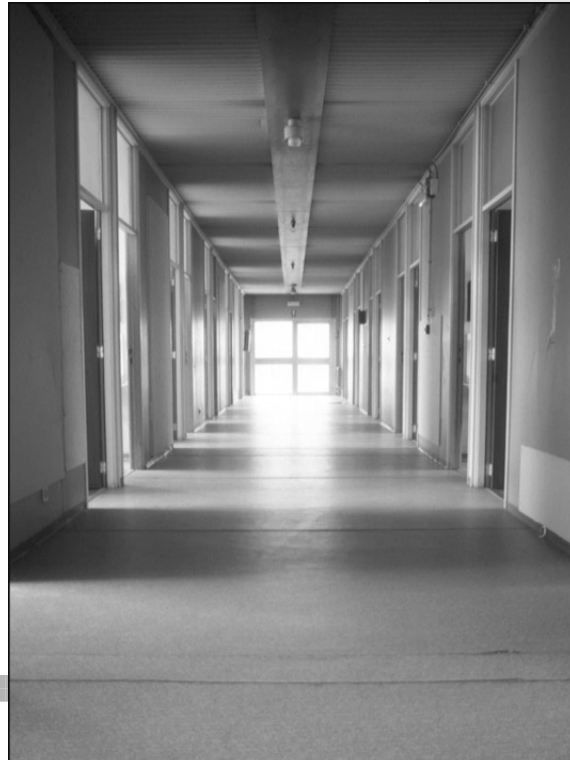
Wie de trappen opklimt naar de eerste verdieping, stoot in de kamertjes aan de linkerkant op een sculptuur van **Philippe Cloes [untitled]**. Door de wanden lopen kabels die de weg beschrijven die de mens in zijn evolutie heeft afgelegd. Een doorzichtige wand lijkt hem ongeremde vrijheid te beloven, maar wil hij verder, dan kan hij niet anders dan bukken voor deze onvatbare *creatio ex nihilo* die de cultuur introduceert. De geëvolueerde mens wordt **aan de ketting gelegd door morele geboden en verboden**. Er wordt hem nog vrijheid gegund, dat wel, maar binnen het kader dat hem omringt. Het opgehangen metalen kader symboliseert dan, gezien het verleden van de locatie, het kamertje waarin de toeschouwer zich bevindt. Een evolutie van lust in het primitieve, *das Behagen in der Unkultur*, naar onlust in het gecultiveerde, *das Unbehagen in der Kultur*.

In het midden van de gang vind je aan je rechterkant het werk van de Poolse fotografe **Julia Wlodkowski [untitled]**. Ze dacht verschillende tafereelen en fantasieën uit en nam daar vervolgens foto's van. Uit die *fantasmen* pikt ze objecten die ze uitvergroot in reële grootte. Haar fantasie komt tot leven in een levenloze locatie, maar net als de inscripties van de internen, blijft het niet bij een vluchtige verbeelding, maar laat elk droombeeld letterlijk sporen na.

In het begin van de gang ontmoet je een vreemde Portugese danseres, **Rita Vilhena [art in progress, part 1: aspects of space]**. Ze verbeeldt de dwanghandelingen waarmee een paranoïde vrouw haar angst voor een architecturale apocalyps tracht te ontladen. Haar personage verwijst naar één van Brussels architecturale hoogstandjes: La Femme, een gebouw dat dreigt gesloopt te worden. Het concept stamt van architect Bert de Muynck die ten strijde trekt tegen **de maniakale vooruitgangsideologie en de desastreuze gevolgen daarvan** voor de architectuur. Deze performance draait rond vergankelijkheid: hoe iets het ene moment nieuw kan zijn en het andere moment helemaal in de vergeethoek komt te staan. La Femme, het klooster, het paviljoen: allemaal trieste voorbeelden van deze evolutie.

Herhalingsdwang

In het midden van de gang focust **Iris Vrints [uitzicht(loos)]** net als Annelies op het claustrofobische gevoel. Met een *bic* krabbelde ze verwoed op een papier waarvan de frustratie valt af te lezen.

Poëzie

Even verder palmden **Lien Nollet [dialoog 1]** en **Fabien Delathauwer [dialoog 2]** telkens enkele kamers aan de linker- en rechterkant in. Het werk hoort enerzijds samen, maar kan ook wel apart staan. Het idee van internen die daar sliepen en heel dicht naast elkaar leefden inspireerde hen tot twee werken rond *actie-reactie*. De muren zijn zo dun dat anderen zelfs horen wanneer je beweegt. In die overdracht van geluiden ontstaat een dialoog. Lien filmde een heleboel onbenullige reacties op bepaalde dagelijkse acties: een vogel vliegt over en je kijkt omhoog, je stapt in een plas en vloekt omdat er modder op je broek hangt. Een banale, vlugge dialoog zoals we die zelf voerden in onze onbeholpen reactie, **doordrenkt van jeugdige idealisme, bekommernis en frustratie**, op de machteloze actie van de zusters. Af en toe vertraagt Lien de beelden waardoor een andere sfeer ontstaat die ze zelf omschrijft als een vorm van poëzie die de banaliteit van het werk tegengaat.

Dat er jarenlang jongens van het Lemmensinstituut in het gebouw verbleven, bracht Fabien op het idee jongens te filmen die met hun stem bezig zijn. Hij vond drie koppels: een eerste hield zich bezig met theater, een tweede met een bandje en een derde met soul en jazz. De koppels verschillen dus volledig qua genre en elk krijgen ze een aparte kamer. In elke kamer staat een bureau, een kast en een spiegel. Als je goed oplet, zie je dat de positie van de stoel in elke kamer verschilt waardoor de kamers op minimale wijze toch anders zijn. Om de aandacht op de stem te vestigen, werkt Fabien vooral met stilstaande beelden, maar zodra je een stem hoort, komt er beweging in het beeld. Het beeld loopt dus mee met de stem in plaats van omgekeerd. In de kille aaneenschakeling van beelden wil hij komaf maken met het lichamelijke en het onpersoonlijke van het gebouw benadrukken. Bij deze werken staat het verbale contact centraal. Daaraan ontsnappen blijkt onmogelijk, want de kartonnen tussenwand dwingt je naast en met elkaar te leven ook al is de ander niet altijd gewild.

Erotiek

Het claustrofobische gevoel dat de kamertjes opwekken, gold als uitgangspunt voor **Annelies Van Camp [v.l.n.r.]**. In een kamertje op het eind van de gang projecteert ze een spelend bandje dat bovendien echt door de kamer loopt. Aan de wanden zijn verschillende spoelen bevestigd waarlangs de filmband zijn weg aflegt. Waar in film de ruimte op het canvas wordt geprojecteerd en de kijker er een driedimensionale interpretatie aan geeft, wordt hier de ruimte zelf een kijkobject, afgebakend door het filmbandje. **De spoelen lijken wel boeien**, het bandje een ketting die je blik gevangen houdt.

Een verdieping hoger zie je hoe **Sammy Ben Yakoub [i'll join you in your sleep]** net als Fabien getroffen werd door het feit dat de voormalige bewoners muzikanten waren. Een gegeven dat hem heel paradoxaal in de oren klonk, omdat muziek volgens hem synoniem staat voor vrijheid. Hij gebruikte twee kamers, een in het begin en een ander op het einde van de gang. In de ene kamer drinken twee mensen wijn en vrijen met elkaar. De grond is bedekt met aarde — een verwijzing naar doffe klanken zonder creativiteit. De kamer baadt in een rode kleur.

In de andere kamer zie je een naakte jongen die zijn kamer als instrument hanteert en noten op de muur schrijft. Het krijsende geluid van zijn krijtje klinkt als muziek. De jongen maakt muziek door muziek te schrijven. Met zijn naakte lichaam komt de verborgen erotiek van het jongens-internaat bovendrijven. De vloer ligt bezaaid met kiezelsteentjes die een hard en scherp geluid maken als je erover stapt. Scherpe klanken die verwijzen naar de eenzaamheid van deze jongen die verlangt naar een ander die hij niet krijgt. Aan het amusante koppel geeft Sammy een destructieve connotatie, terwijl hij de pijnlijke eenzaamheid ziet als een heel creatief en constructief gegeven.

Vervolgens filmde ze het warrige eindresultaat en projecteerde dat op de wand van een kamer. Door die projectie voortdurend te laten verschuiven, lijkt het alsof er beweging komt in de kamer. Alsof je dromen je op sleeptouw nemen en je kan wegvlugten in je eigen cocon. Tevergeefs: alle gedachten keren terug en je fantasieën lopen uit op een eindeloze zelfvernietigende herhalingsdwang. Het bevrijdende wereldje waarin je je een ogenblik koestert, vervalt al vlug tot een uitzichtloos niets.

Aan de overzijde stelt **Hans Wuyts [I edenas have]** zijn verzameling pratende planten tentoon. Vraag ons niet waar hij ze heeft gehaald, maar spreken doen ze! Je geeft je in een spel van aanlokken en afstoten. Een groteske parodie op het leven in een internaat: als plastic planten gaan de inwoners van de eenzame capsules met elkaar een babbeltje slaan.

Colin Waeghe [... met zicht op de tuin] confronteert je aan het eind van de gang met jezelf. De vloer, de wanden en het plafond bespiegelen mekaar. Als je binnenwandelt, voel je je geklemd tussen je eigen spiegelbeelden. Jij bent het die jezelf gevangen zet. Een klein stuk venster geeft je de kans om toch even buiten te kijken. Colin wil vooral niet denken in de plaats van de bezoeker. Wat je vandaag denkt, lijkt morgen plots niet meer te kloppen en dan kom je misschien tot heel andere gedachten. Een kamertje... 'met zicht op de tuin'.

Boekengevecht

Je voelt je bevrijd als je naar beneden gaat en lucht kan happen in die grote tuin die zonet nog een luchtspiegeling leek. **Kim Brewée [burying the archives]** was gefraspeerd door het verhaal van een Amerikaanse onderneming die archieven met bezwarende informatie in de woestijn had begraven. "Als je niet wil dat iets geweten is dan verbrand je die archieven toch?" Leuk om weten dat een kunstenaar tijdens zijn voorbereidingen bezwarend materiaal vond achter een kast in één van de kamertjes: een lesbische pornoprent met een blad waarop stond: "Betrap!". **Betrappen en betrapt willen worden**: ook dat hoort bij het internaatleven.

Naast het paviljoen springen de tentjes van **Bram Ollieuz [aufstehen, langschlãfers!]** in het oog. Op kamp in Duitsland sloeg hij ooit zijn tentje op naast een internaat in dezelfde stijl als het paviljoen. 's Morgens werd hij gewekt met een regen van boeken: de internen vierden hun laatste schooldag met een heus boekengevecht. Die ludieke anekdote vermengde zich in Brams hoofd met een grauw verleden. De pijn van zijn grootvader toen die tijdens de oorlog in een Duits concentratiekamp trachtte te overleven. De foto's waarop zijn grootouders lachend voor het atomium poseerden, terwijl ze nauwelijks vijftien jaar voordien in de meest barre omstandigheden moesten vechten voor hun leven. De verstrengeling van beide verhaallijnen mondt uit in een scherpe kritiek op die megalomane vooruitgangsvreugde.

Rinus Vande Velde [untitled] bevestigde aan de voor- en achtergevel van het gebouw de armen en benen van een grote sculptuur. De figuur lapt alle beperkingen aan zijn laars en gaat dwars door het gebouw. Hij schrijft:

**Hij wijst naar wat hij wil
Daarom wijst hij
Hij weet niet wat hij wijst
Dat maakt ook niets uit**

Het klinkt als de toverformule van een weeral geslaagde Ithaka. Zolang ze wijzen, in welke richting ook, raken ze niet verstrikt in een droom die stilstaat, maar blijven ze grenzen verleggen. Elke nieuwe grens betekent een nieuwe droom die verder gaat. Zoals ook de zusters verder moeten.

UIT DE BUIK

“Sammy, stop met piano spelen”

Een nobele onbekende kunnen we Sammy Ben Yakoub niet meer noemen. Tijdens UUR KULTUUR konden we al in vervoering gebracht worden door de muziek die hij schreef voor een productie van WERKHUIS. Ithaka biedt ons de kans om dieper kennis te maken met dit vat vol talent.

Sieghild Lacoere

Veto: Wat vind je van het concept van Ithaka dit jaar?

Sammy Ben Yakoub:

«De geslotenheid van de kleine kamers interesseerde mij uitermate en het feit dat daar muzikanten in leefden. Je krijgt een gevangen gevoel in zo'n ruimte en net die mensen die nood hebben aan vrijheid komen daar terecht. Mensen met behoeften ook, seksuele verlangens. Mijn enorme fascinatie voor de natuur is ook in terug te vinden in mijn werk. Veel vogels zijn er te zien, vogels die ik als kind ging bespieden in de bossen.»

Veto: Je schildert, maakt muziek, fotografeert, schrijft... Als je een bepaalde impressie hebt van iets, doet het er dan toe voor jou in welke vorm je die naar buiten brengt?

Sammy: «Voor mij maakt dat niet uit. Je kan schrijven, fotograferen, muziek maken, video-fragmenten gebruiken, maar hoe het idee naar buiten gebracht wordt, maakt eigenlijk niet uit. Mocht ik veel belang hechten aan een specifieke vorm, dan zou ik niet met al die verschillende dingen bezig zijn.»

«Het blijven instrumenten. Je zou de vraag kunnen stellen aan iemand die muziek schrijft. Schrijf jij muziek met de trompet, de piano en met een gitaar? En hoe komt dat eigenlijk, zeg je dan altijd hetzelfde? Nee, ik denk dat je muziek kan spelen met de verschillende instrumenten die je hebt, maar ook beeldend kan je met verschillende instrumenten zoals fotografie, schilderen... iets tot uiting brengen.»

Veto: Is de manier waarop je een idee uitwerkt dan een soort communicatiemiddel?

Sammy: «Enerzijds wel, maar anderzijds heeft ieder instrument zijn wetmatigheid en je moet rekening houden met het instrument op zich. Als je bijvoorbeeld piano speelt, heb je die piano waar je voor staat. Jij zegt iets tegen die piano, maar die piano zegt ook iets tegen je terug. Het is *gij* tegen de piano. Met een schilderij is dat net hetzelfde, dat is ook een gevecht. Jij schildert ergens een bepaalde kleur, maar opeens zegt dat schilderij tegen jou “ah nee...” Uiteindelijk is dat echt een discussie met een gesprekspartner»

Bars

Veto: Je hebt helemaal geen muzikale opleiding genoten en bent volledig autodidact. Hoe zijn de mensen van Rosas bij jou terecht gekomen om muziek te componeren voor een dansproductie?

Sammy: «Ik speel al piano sinds mijn tiende. Heel even heb ik op een muziek-academie gezeten, maar ik durfde daar niet zingen en kon geen noten lezen. Dan ben ik thuis aan de piano gaan zitten en beginnen

spelen. Mijn moeder riep constant ‘Sammy, stop met piano spelen’, maar Sammy doet dan toch altijd lekker weer verder. Op een bepaald moment was er een optreden met school en iedereen vond dat fantastisch goed. Zo had ik toch opeens de bevestiging dat ik het wel kon.»

«Toen ik ging studeren in Brussel ben ik in bars beginnen spelen, om geld bij te verdienen. Heel blind deed ik daar mijn zin bij het spelen, omdat het de enige piano was die ik had in Brussel. Heel toevallig zat daar op een keer iemand van Rosas, die hoorde iets in mijn muziek wat hem intrigeerde, we raakten aan de praat en een paar weken daarna zat ik in de studio's van Rosas om muziek te schrijven voor de Rosas-productie *Miura Verona*.»

Veto: Creëer je altijd nieuwe muziek?

Sammy: «Ik kan geen noten lezen. Ik speel echt vanuit het beeld van het klavier, het is net een schilderij en dan speel je met de klankkleuren. Enerzijds is dat wel tof, want je kan heel veel wegen uit en de mensen voelen echt dat ik vanuit de buik speel. Waar je zeker van mag zijn, is dat als iets één persoon kan raken, dat het dan veel mensen kan raken. Als er iets menselijk is, dan is het dat menselijk gevoel, een intentie, een warmte... Ik heb niet zo de behoefte om telkens met het meest innoverende voor de dag te komen en de kunst opnieuw uit te vinden.»

«Voor mij is het genoeg om iets moois en aangrijpends te creëren. Ik heb wel andere dingen te doen dan de discussie aan te gaan over het feit of een urionoir in een museum plaatsen kunst is of niet. Anderzijds zijn er de technische beperkingen. Ik zal nooit het niveau bereiken van bijvoorbeeld Chopin. Alhoewel, ik gebruik een andere techniek die ik zelf heb uitgevonden. Maar je moet mij dus niet vragen om een bepaalde sonate te spelen, want dat lukt gewoonweg niet. Dat is een heel andere logica.»

KUNSTZINNIG KOPPEL IN DIALOOG

Tussen vlucht en vrijheid

Fabien Delathauwer en Lien Nollet: twee kunstenaars, één koppel. Samen babbelen ze over kunst, proberen hun ideeën in woorden te vatten en vorm te geven. Een overdracht die uitmondt in werken die het relaas doen van een kunstenaar in contact met zijn omgeving. In de titels van hun installaties, *Dialogo 1* en *Dialogo 2*, schuilt dan ook de sleutel naar hun creativiteit.

Kurt Smeets

Veto: Is het een voordeel dat je tijdens Ithaka met andere jonge kunstenaars in contact komt?

Lien: «Ik zond vooral een voorstel in voor dit project omdat ik dan de kans kreeg nog eens te werken met een specifieke locatie. Hier kan ik een keer iets uitvoeren dat niet voor school, maar voor mezelf is. Al laten ze je tijdens je opleiding Beeldende Kunsten wel vrij: iedereen krijgt de kans om zijn eigen weg te zoeken waardoor je eigenlijk geen bepaalde basis of specifieke techniek krijgt aangeleerd.»

Fabien: «Ik beschouw het een beetje als een vlucht omdat ik met mijn filmstudies ongelooflijk veel werk heb. Als je zoveel moet werken voor school, verlies je aan ideeën en vrijheid. Ithaka is ook

Veto: Wanneer kreeg de kunstmicrobe je te pakken?

Lien Nollet: «Toen ik nog economie-moderne talen studeerde, zat Fabien al op de kunstschool en wilde hij beeldhouwen gaan studeren. Die droom maakte wel iets bij me los. Mijn vader is bovendien kunstfotograaf en ik was dus niet zo bang om kunst te gaan studeren.»

Fabien Delathauwer: «Beeldhouwen sprak mij wel aan, maar omdat Lien al een jaar eerder beeldende kunst kon gaan studeren, zat ze een jaar hoger dan ik en deed ik na een tijd gewoon mee wat zij deed. Videokunstenaars boeiden me bovendien enorm en ik geloofde dat ik in die richting veel verder kon gaan. Ik besloot dan film te gaan studeren. Als beeldhouwer werk je als individu, maar een film kun je niet op je eentje in elkaar steken. Je omringt je met twintig, dertig mensen en vervolgens moet je alles kunnen organiseren, tijd maken en geld verzamelen.»

«Zo brak ik met de idee dat ik de wereld ging veranderen met mijn gedachten. Op de filmschool kwam ik plots een basketter en een socioloog tegen en dan bleek dat die mensen niets begrepen van al mijn theorie'tjes, omdat ze zelf met heel andere zaken bezig waren. De hoge dunk van mezelf in de kunstwereld is volledig weg.»

Vlucht

Lien: «Vorig jaar werd ik geselecteerd om aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten in Antwerpen te mogen studeren. Dat is iets heel apart: je werkt in een atelier waar je dag en nacht kan verblijven. Er hangt een internationale sfeer door de vele buitenlandse studenten en gastdocenten. Je mag hen je werk tonen en zo raak je in gesprekken verward waaruit je veel uit bijleert.»

een mooi vertrekpunt om weer verder te gaan. Het staat aan het begin van weer een nieuwe evolutie.»

Veto: Heb je die ruimte nodig om creatief te zijn?

Fabien: «Ja, maar soms moet er een deadline zijn ook als je werk niet af is. Wat nog niet lukte, voeg je toe en rond je af in je volgend werk. Bij beeldhouwen werk je iets af en ben je enorm blij, in de film frustreer je je erover dat niets afraakt.»

Veto: Valt het mee je te profileren als jonge kunstenaar?

Fabien: «Eigenlijk zijn er veel te veel kunstenaars.»

Lien: «Een ander probleem is dat er een aantal kunstenaars met een grote naam steeds opnieuw worden gesponsord. Er zijn oudere kunstenaars die nog steeds beurzen krijgen terwijl ze dat niet langer nodig hebben. Bovendien zitten er vaak vriendjes in de commissies die de beurzen toekennen.»

Fabien: «Maar ofwel ben je goed ofwel ben je niet goed.»

Lien: «Dat klopt niet helemaal: je moet ook een portie geluk en een portie relaties hebben.»

Fabien: «Je moet het inderdaad goed kunnen uitleggen, maar het moet natuurlijk ook goed zijn. Het probleem blijft dan wel wie oordeelt en op basis van welke criteria beslist wordt of je werk kwalitatief sterk staat.»

Lien: «Soms heb ik wel schrik: ik hoop dat ik geen gefrustreerd kunstenaar word.»

Veto: Jullie vormen een koppel. Straalt dat af op jullie werk?

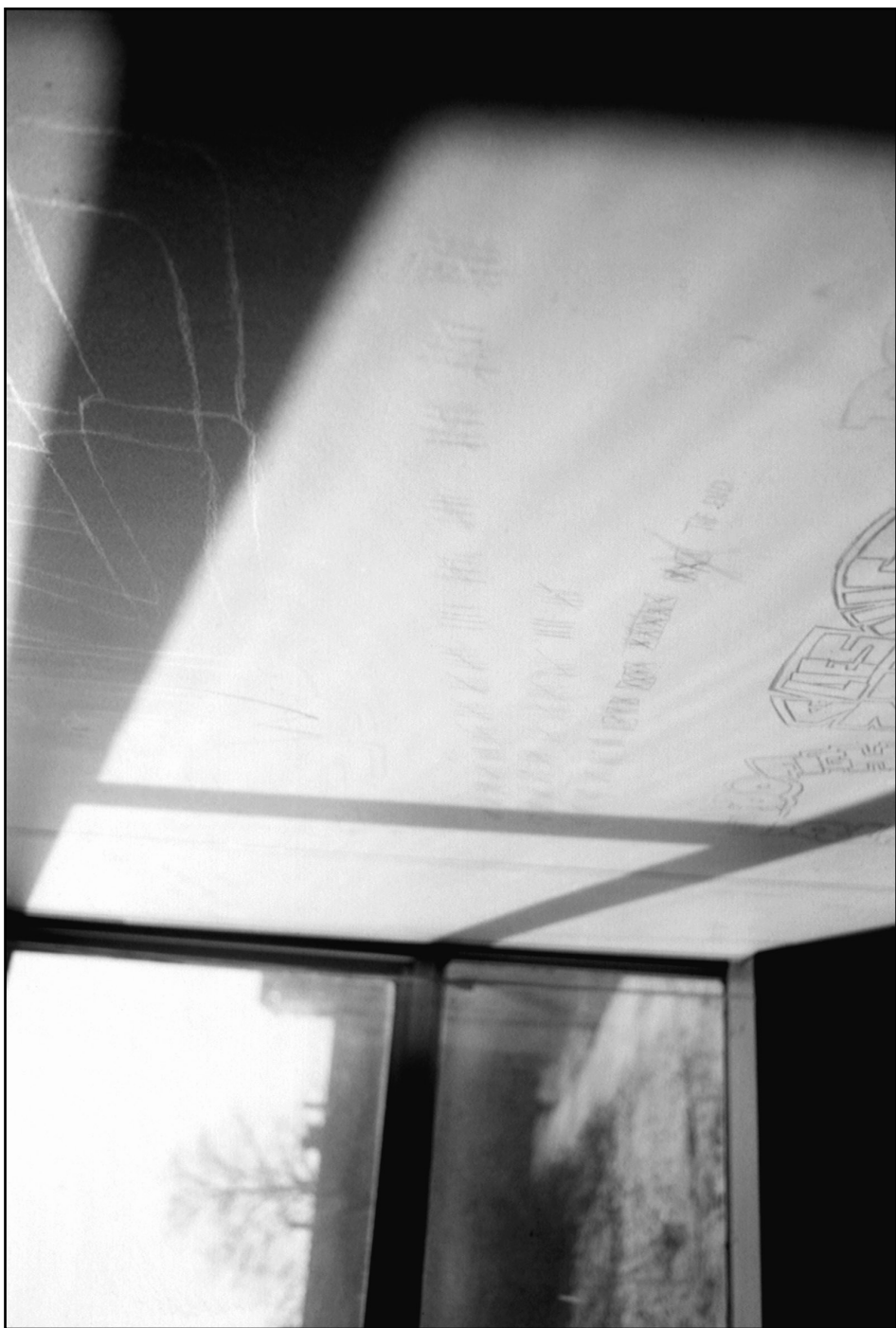
Fabien: «Onze kracht is dat we elkaar blijven steunen en samen groeien. Als ik van de filmset thuis kom, voel ik me doodmoe, maar dan zit daar altijd iemand aan mijn been die vraagt of het goed is waar ze mee bezig is en dan begin ik mezelf ook weer te bevragen (*lacht*).»

g(e)spot
ithaka12

foto's:
Christophe
Ketels

Soapserie in een kapel

Campustoneel brengt al vijftien jaar fijnzinnige stukken op de bühne, gespeeld door studenten, personeel en alumni van de universiteit. Een voorliefde voor de grote klassiekers bracht hen dit jaar bij 'Much ado about nothing' of om het in hun eigen woorden te zeggen: 'Moetsjadoo'.

Hanne Vermeiren

De inhoud van 'Much ado about nothing' is samen te vatten in de vier woorden van de titel. Veel geroep om weinig zou een vertaling kunnen zijn, maar het dekt de lading toch niet helemaal. 'Moetsjadoo' komt er dan nog het dichtst bij in de buurt omwille van de klinkklare onzin van het woord. Toch is het niet helemaal nonsens wat Shakespeare in deze komedie heeft willen vatten. Het is eerder te begrijpen als de eerste soapserie.

Zoals in elke soapserie heb je twee partijen nodig. In dit geval zijn dat enerzijds de Sicilianen onder de vleugels van Leonato en anderzijds het leger van Aragon onder leiding van Don Pedro. Het stuk begint als nummer twee bij nummer één arriveert. Meteen schiet men in gang, want met Don Pedro zullen ook Claudio en Benedick meekomen. Dat Claudio komt lijkt Hero, de dochter van Leonato, erg te behagen, want tussen deze twee laat de liefde, na enkele misverstanden, al gauw hoog op. Dat Benedick meekomt, lijkt minder feestelijk te zijn voor Beatrice, het nichtje van Leonato. Deze twee lijken elkaar niet te kunnen luchten en bewijzen dit door elkaar voortdurend te beschimpen als uitverkoren schimpalen. Maar de grens tussen haat en liefde is zeer vaag. Dat zien ook de andere aanwezigen, die meteen het plan opvatten om de twee ruziemakers met elkaar te koppelen. Met succes.

Naast het gegeven van de liefde en verliefden, moet er natuurlijk ook nog een slechterik zijn die iedereen kan haten. In dit geval is dat Don Juan, broer van Don Pedro en uit op... ja, op wat eigenlijk? We vermoeden dat Don Juan graag wat meer macht zou hebben in plaats van in de schaduw van zijn broer te staan, maar in zijn verzen raakten we zo verstrikt dat we besloten gewoon naar hem te kijken. En dan valt de mime op waarmee Kurt Ceulemans de *bad guy* speelt. Of beter gezegd: hij speelt het niet, hij *is* het. Don Juan, doortrapt en slecht, besluit de prille liefde tussen Hero en Claudio te verstoren. Hij zet een valstrik op waarbij Claudio zal zien dat Hero een ander staat te kussen, de avond voor haar huwelijk. *Liefde maakt blind* werkt blijkbaar in twee opzichten, want Claudio doorziet de vermomming niet en zijn hart breekt.

Het laatste ingrediënt voor de soap opdat iedereen er iets zou aan hebben, is de humor. Deze zit natuurlijk een beetje verweven in elke scène. Als men Benedick en Beatrice aan elkaar wil koppelen, besluit men het aloude plan toe te passen: vertel ze allebei dat de ander verliefd is en ze worden het zelf. Benedick wordt zo gestrikt, Beatrice wordt gekooit. De gezworen vrijgezel en de eeuwige maagd bezwijken onder het gewicht van een verliefd hart.

Maar de meeste humor is afkomstig van de drie buurvrouwen en de muzikanten. Dit olijke vijftal loopt nog net niet tegen de muur, voor de rest hebben ze alle kneepjes van het vak geleerd. Ze halen woorden door elkaar, grijnzen voortdurend, draaien lampen in hun oren, swingen dat het een lieve lust is en betrekken als geen ander het publiek bij hun klucht. Uw Vetoreporter wil hiermee iedereen die op de eerste rij gaat zitten waarschuwen: uw schoot is nimmer veilig!

Zo komen we tot het gehele spel van misverstanden, intriges, stomme moppen die hun doel niet missen en een slechterik die iedereen kan beschimpen. Na ruzies, valstrikken, schijn dood, opdrachten om vrienden te vermoorden en een waarheid die pas na vele bochten aan het licht komt, wordt het toch nog rozengeur en maneschijn. Als u ons niet gelooft, moet u zelf maar tussen de verliefde koppels proberen te geraken, op het einde van het stuk.

De kracht van 'Moetsjadoo' ligt in de eenvoud waarmee gespeeld wordt en het plezier dat de acteurs er schijnbaar zelf aan beleven. Voor je het weet, word je meegesleept in een gemaskerd bal of in de vallen gelokt die de personages voor elkaar uitzetten. Je leeft mee met het gebroken hart, vervloekt de schurken en ligt krom om de grappen van de chocoladelikkende buurvrouwen. Het geheel wordt overgoten door een viool en een accordeon, die live bespeeld worden en je bijna doen opspringen van je stoel om mee te dansen. Het minste dat je over 'Moetsjadoo' kan zeggen is dat het geslaagd is. De teksten worden helder en levendig gebracht, de personages lijken echt en het kussen werkt bijna aanstekelijk. De kleine kantjes, als die er al zijn, vergeven we het Campustoneel, omdat ze met zoveel bravoure dit stuk voor ons brengen. Met 'Moetsjadoo' viert Campustoneel zijn vijftiende verjaardag in stijl.

'Moetsjadoo' op 23, 25, 27, 29 en 30 maart en 1 & 2 april om 20u in de Kapel Zwartzusters, Zwartzustersstraat 2, 3000 Leuven. Voor reservering van kaarten: steven.vanboxel@mtm.kuleuven.ac.be

Angstaanjagende, striemende geluiden

Wie wat wil opsteken over de voorloper van de synthesizer of Theremin gewoon een leuk woord vindt, moet deze week zeker naar 'Lev' gaan kijken. 'Lev' is het verhaal van de Russische ingenieur, instrumentenbouwer en muzikant Leon Theremin (Lev Sergeivitch Termen) en zijn instrument, de Theremin.

Christophe Ketels

Componist en multi-instrumentalist Geert Waegeman vroeg muzikant Rudy Trouvé en theatermakers Stijn Devillé en Dirk Buyse om samen met hem een parcours af te leggen doorheen een wereld van muzikale verbeelding. Wie voor de eerste maal de Theremin beluistert of erover hoort spreken, zou vermoeden dat het om een revolutionair, hypermodern instrument gaat. Niets is echter minder waar, het betreft hier een uitvinding uit 1920.

In 1917 ontdekt Theremin (geboren op 24 augustus 1896) per toeval de invloed van het menselijk lichaam op een radio-ontvanger. Door zijn achtergrond als muzikant, is Theremin in staat het potentieel van zijn ontdekking in de richting van de muziek te loodsen, om er uiteindelijk een volwaardig muziekinstrument van te maken. Hij geeft daarbij de voorkeur aan het aanwenden van antennes in plaats van een klavier. Dankzij de antennes maakt hij dankbaar gebruik van het vermogen van het menselijk lichaam om de frequentie van oscillators — een toestel om elektronische trillingen op te wekken — en het geluid te beïnvloeden. De eerste versie noemt hij de *Aetherophone*, wegens het gebruik van ether. De *Aetherophone* heeft een pedaal om het volume te controleren en een eenvoudige knop om de verkregen noot te wijzigen.

Circulair

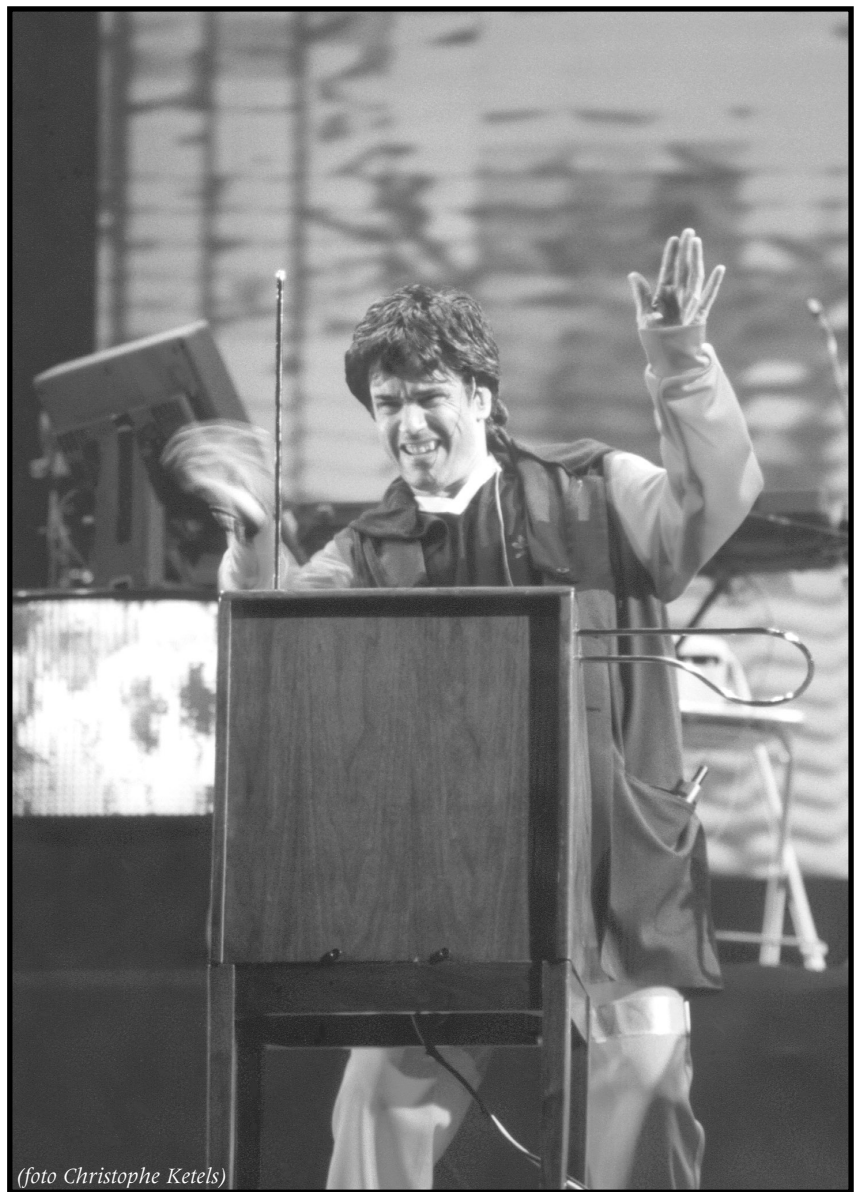
Rond 1920 ontstaat een geëvolueerde versie, de Theremin, bestaande uit twee antennes bevestigd aan een klein meubel. Het principe is zeer eenvoudig: de aanwezigheid van een individu beïnvloedt de frequentie van een oscillator van een hoge frequentie. Het signaal van deze laatste vertaalt zich in hoorbare frequenties door een procédé dat door de radio gebruikt wordt: heterodyne. Heterodyne is het fenomeen dat bij het mengen van twee signalen van een nabije frequentie een signaal geeft waarvan de frequentie het verschil is tussen de twee initiële frequenties. Het eerste elektronische muziekinstrument is geboren; de voorloper van de synthesizer.

De Theremin wordt bespeeld zonder het aan te raken — de handen moeten doorheen een elektro-akoestisch veld bewegen en zweven hierbij tussen twee antennes: de ene, verticaal, om de toonhoogte te controleren, de tweede, circulair en horizontaal, voor het volume. Hierdoor wordt het instrument bijzonder expressief en gevoelig. Deze geluiden zijn verkregen door subtractieve synthese, het filteren van door oscillators opgewekte klanken.

Het instrument wordt voor de eerste maal openbaar voorgesteld op een industrieel salon te Moskou in 1922. Lenin vangt de belangstelling voor Theremin op en nodigt hem uit voor een privé-demonstratie. Theremin leert hem vrij snel een eenvoudige melodie te spelen en al vlug raakt Lenin zodanig onder de indruk dat hij Theremin beveelt om een tournee door de Sovjetunie te maken. Daaropvolgend bestelt Lenin zeshonderd Theremins om internationaal uit te pakken met de Russische genialiteit. Na zijn tournee door de Sovjetunie geeft Leon Theremin een aantal demonstraties doorheen Europa. In Parijs speelt hij in een uitverkochte Opera.

Vandaag

In 1928 ontvlucht hij het Sovjetregime en vestigt zich te New York, waar hij met de zwarte ballerina Lavina Williams in het huwelijk treedt. In Amerika vervolgt hij zijn demonstraties, laat zijn instrument brevetteren en verleent een licentie aan Radio-Victor Corporation of America (RCA). Tijdens de jaren dertig worden ongeveer driehonderd exemplaren vervaardigd door RCA. Ondertussen zet Leon zijn onderzoek verder. Hij vindt de Terpsitone

(foto Christophe Ketels)

uit — een interactieve dansvloer, voorloper van de huidige meta-instrumenten —, de *Illumovox* — een vroege versie van de stroboscoop — en de *Rhythmicon* — een ritmisch toestel. Ondertussen wordt de Theremin een fel begeerd muziekinstrument waarvoor verschillende componisten stukken schrijven: Edgar Varese, Joseph Schillinger, Ravel en Gerschwin. Vanaf de jaren vijftig wordt de Theremin een cult instrument voor Amerikaanse sciencefiction cineasten, 'The Day The Earth Stood Still', 'The Fourth Dimension' en enkele Hitchcockfilms zijn vandaag ondenkbaar zonder de angstaanjagende, striemende geluiden van de Theremin. Ook later, van de jaren zestig tot vandaag, zal het herkenbare geluid van de Theremin opduiken in de popmuziek van The Beach Boys (*Good Vibrations*), tot en met Jean Michel Jarre (*Oxygène 10*).

Gecommercialiseerd

In 1938 wordt Leon Theremin, op bevel van Stalin, ontvoerd door de NKVD, de voorloper van de KGB. Hij wordt in een Siberisch kamp tewerkgesteld in een militair laboratorium om er gedurende acht jaar afliesterapparatuur, afstandsbedieningen en opsporingsystemen voor schepen en duikboten te ontwikkelen. Tijdens de Koude Oorlog worden Westerse ambassades volgepropt met spionagemicrofoons ontworpen door Theremin. Na zijn vrijlating in 1964 werkt Theremin als professor in de akoestiek voor het Moskovische Conservatorium en het Polytechnisch Instituut. Het zal echter duren tot het einde van de jaren tachtig, bij het ineenstorten van het Sovjetregime, dat we nog nieuws vernemen van hem. In 1990 volbrengt hij zijn laatste reis naar het Westen, waar hij Robert Moog, één van de pioniers van de synthesizer, ontmoet en constateert dat zijn ideeën geleid hebben tot de verbazingwekkende meta-instrumenten zoals 'The Hands' van Michel Waisvisz. In 1991 draait Steve Martin een film over het leven van Leon Theremin, die overlijdt op 3 november 1993 te Moskou op 97-jarige leeftijd. In 1997 kent de Theremin een ware comeback in Europa wanneer Jean Michel Jarre deze meeneemt op zijn 'The Oxygene Tour', waarna steeds meer musici van diverse genres dit instrument geïntegreerd hebben. Van elektronische muziek tot elektro-akoestiek en rock. De Theremin wordt ondertussen door meerdere fabrikanten gecommmercialiseerd, hetzij als instrument, hetzij als doe-het-zelfpakket.

De vier makers van Braakland / Zhe Bildung gaan in 'Lev' op onorthodoxe en muzikale wijze aan de haal met deze bijzondere levensloop. Video, songs, bruidages, samples, veel muziek en een verhaal dat tot de verbeelding spreekt: een muziektheaterproductie die prikkelt, verrast, uitdaagt en ontroert. Dat is wat ze in gedachten hebben. Kijken en luisteren dus!

Lev (Braakland / Zhe Bildung) op 26 en 27 maart om 20u in CC Wagehuys www.inbreek.be

De kinderen van de revolutie

Jong zijn in Iran is geen lachertje. Het streven naar vrijheid, wat zo eigen is aan jongeren, wordt telkenmaal in de kiem gesmoord. Vrije meningsuiting en een vrije pers zijn zo goed als bij wet verboden. De positie en de behandeling van de vrouw zijn ons allen bekend. Geloof het of niet: het kan nog erger. Onder het pseudoniem Amir Alavi vertelt deze rechtenstudent ons zijn verhaal.

Cemil Belek

Veto: *Wat betekent het om student te zijn in Iran?*

Amir Alavi: «De middelbare scholen zijn volledig gescheiden. Het is er op zo'n manier geregeld dat het einde van de lessen van de jongens- en meisjesscholen niet samenvallen. De universiteiten zijn wel gemengd, maar tijdens de lessen zitten jongens en meisjes apart. Aan de linkerkant zitten de meisjes, de jongens zitten rechts. Bekomernissen van jongeren zijn een diploma behalen en dan op zoek gaan naar manieren om je dienstplicht te ontlopen.»

Veto: *Welk gevoel had jij tijdens de studentenopstanden in 1999?*

Amir: «Als ik een kant moet kiezen, dan kies ik die van de studenten. Niet zozeer omdat ik met hen sympathiseer, maar omdat ik tegen het systeem gekant ben. De opstanden stonden voor een ommekeer in het systeem zelf. Het waren getrouwen van president Kathami. Ik geloof niet in hem. Voor mij is hij niet meer dan een marionet van het regime.»

Veto: *Vanwaar die achterdocht?*

Amir: «De bevolking wordt misleid. In het verleden had de regering een serieus probleem met de legitimiteit. Om de simpele reden dat ze niet door het volk gesteund werden. Opeens duikt uit het niets Kathami op en stelt zich kandidaat voor het presidentschap. Hij is een man met liberale

gedachten en had het fiat van de twaalfkoppige Raad van Wachers gekregen. Deze zijn op hun beurt aangesteld door de opperste leider. De Raad heeft de macht om zijn veto uit spreken over alle beslissingen van de regering (*tijdens deze legislatuur werd tachtig procent van de beslissingen verworpen, cb*). Zij beslissen zelfs over wie mag deelnemen aan de parlementsverkiezingen. Iemand waarvan ze niet zeker zijn of hij wel de lijn van hun doctrine zal voortzetten, maakt gewoonweg geen kans. Bij de parlementsverkiezingen begin maart werden achtduizend kandidaturen, goed voor 44 procent, verworpen. En toch werd zo iemand als Kathami aangesteld, hoewel hij een uitgesproken liberale visie heeft. Er was nog een andere kandidaat die duidelijk de steun van ayatollah Khamenei kreeg. Het volk heeft massaal voor Kathami gestemd. Hiermee wilden ze de ayatollah laten voelen dat ze het niet met hém eens waren. Eenmaal Kathami tot president verkozen was, zei hij dat een stem voor hem daarom niet een tegenstem voor het systeem was. Hij voerde wel veranderingen in, maar zorgde er altijd voor dat hij de machthebbers niet voor het hoofd stootte.»

Veto: *Het lijkt me niet gemakkelijk om het tegen de mullahs op te nemen.*

Amir: «Hij zou zeer zeker dingen kunnen doen zonder wrevel op te wekken. Internet was zowat het enige dat niet aan banden was gelegd. Het is door hem dat er verschillende beperkingen werden opgelegd. Verschillende sites werden ontoegankelijk gemaakt. De betogingen van 1999 waren in een impasse beland. Pas na drie dagen verscheen hij op de televisie. Hij riep de rebellen op, hij noemde ze niet eens studenten, om te stoppen en terug naar huis te keren. Voor mij werd het toen duidelijk dat hij niet de grote hervormer was die iedereen in hem zag. Na de rellen werd een aantal kranten afgeschaft en hij deed niets.»

Knokploegen

Veto: *Misschien kon hij niets ondernemen?*

Amir: «Een manier om opstanden te onderdrukken is door middel van knokploegen (*de baseej, cb*). Ze dragen geen uniform. Zo wordt de illusie gecreëerd dat het 'Jan met de pet' is die zich tegen de opstanden verzet. Een graag gebruikte strategie van de machthebbers. Wel, tijdens de opstanden zijn ze te ver gegaan. Er vielen tientallen gewonden. De president kon op zijn minst kritiek uiten. Dat was voor mij voldoende geweest. Zo'n vijftien jaar geleden was hij minister van Cultuur. Hij nam toen ontslag omdat er een censuur werd ingevoerd op literatuur. Ik verwachtte nu minstens hetzelfde, maar hij bleef zitten waar hij zat. Het wakkerde de woede alleen

“Onlangs is er in Iran een patrouille bijgekomen die controleert of je geen westerse muziek speelt in de auto”

maar aan en de betogingen verspreidden zich doorheen de hoofdstad als een lopend vuurtje.»

Veto: *Hadden de studenten het gevoel dat ze de dingen konden veranderen?*

Amir: «Aanvankelijk werd er geprotesteerd tegen de privatisering van het onderwijs. Dat onttaarde in een politieke manifestatie. Ze waren de strenge regels beu, maar in hun woede wisten ze niet wat ze exact wilden. Ik kan je verzekeren dat de meerderheid van de bevolking niet blij is met de huidige regering. Als je zou vragen welk alternatief ze willen, dan blijft het stil.»

Veto: *Dit jaar ben je naar België gekomen om te studeren. Je zult je ogen hier nogal opengetrokken hebben?*

Amir: «Ik was al in Turkije en Cyprus geweest. In Iran had ik Internet. Ik had dus al een idee hoe het hier zou zijn. In het begin was ik hier niet op mijn gemak. Ik voelde me bekeken. Het eerste wat mij opviel, was dat jullie samenleving werkt zonder de alomtegenwoordige aanwezigheid van de politie. De politieagenten die hier rondlopen, geven me een gevoel van veiligheid. In Iran is dat net het tegenovergestelde. De Belgen in het bijzonder lijken mij gelukkiger en meer op hun gemak.»

Stress

Veto: *Je hebt een leven waarin je constant achterom moet kijken. Wat doe je om je te ontspannen?*

Amir: «Alles gebeurt onder het alziend oog van de politie. Als je met vrienden naar een park gaat, kan je elk moment worden aangesproken. Ze vragen wat je er komt doen en als het antwoord hen niet aanstaat, kunnen ze je zo meepakken. Wat jongeren vooral doen, is een beetje rondsletteren en met de wagen rondrijden. Onlangs is er een patrouille bijgekomen die controleert of je geen westerse muziek speelt in de auto. (*sarcastisch*) De enige manier om te ontspannen is in een grot zitten. Vanaf het moment dat je met andere mensen in contact komt, begint de stress.»

Veto: *Ben je van plan om terug te keren of wil je hier blijven?*

Amir: «Als alles goed gaat, hout vasthouden, studeer ik deze zomer af en keer ik terug.»

Veto: *Zal het niet moeilijk zijn om er terug te aarden?*

Amir: «Het zal heel moeilijk worden. Maar mijn visum verloopt, dus er is geen andere oplossing.»

Veto: *Als er een oplossing zou zijn, zou je dan blijven?*

Amir: «Er is geen oplossing.»

Veto: *Je kan asiel aanvragen.*

Amir: «Als je dat doet, is je toekomst heel onzeker. Ik wil ook niet beschouwd worden als een parasiet. Misschien ben ik te trots. Ik weet het niet. Als ik terugkeer, zal ik problemen hebben met de maatschappij en met mijn familie zal ik niet meer kunnen samenleven. Het zal na deze periode van totale vrijheid moeilijk zijn om terug te aarden.»

Veto: *Als je in jouw cultuur van huis weg wilt, zit er niets anders op dan te trouwen. Zolang je dat niet doet, moet je toch thuis blijven?*

Amir: «Mijn ouders weten dat ik nooit zal trouwen. Ik ben homoseksueel. Dat is de reden dat ik niet meer bij mijn familie kan wonen.»

Consultatie

Veto: *Is dat niet verschrikkelijk moeilijk? Homoseksueel zijn, lijkt in die omstandigheden onleefbaar. Heb je er een vriendje?*

Amir: «Ik had er wel een vriendje, maar je kunt het moeilijk beschouwen als een relatie. We woonden allebei nog thuis. We trokken nogal veel met elkaar op, tot mijn ouders het in de mot kregen. Ik heb het hun verteld en dat heeft nogal wat tweegebracht. Ze konden het niet accepteren. Mijn moeder zei me dat ik maar naar het Westen moest gaan waar deze dingen door de beugel kunnen. Mijn vader zag het als een ziekte die te genezen was. Hij stuurde mij naar een psychiater. Ik wilde weten hoe ik mijn ouders kon duidelijk maken dat dit voor mij geen keuze is, maar dat ik zo ben. "Over zulke dingen ben je beter niet té eerlijk," zei hij. Voorts raadde hij me aan om het land te verlaten. Aan die consultatie heb ik dus niet veel gehad. Uiteindelijk hebben ze zich er toch bij neergelegd. Mijn vader praat er niet meer over. Hij negeert het. Mijn moeder accepteert me zoals ik ben. Wat écht al heel veel is, maar ze zou me nooit hand in hand kunnen zien met een andere jongen.»

Veto: *Hoe leer je iemand kennen?*

Amir: «Via chatrooms op het Internet. Maar ik kan je verzekeren dat het een uiterst riskante onderneming is. Het duurt maanden voor je iemand kunt vertrouwen. Ik herinner me dat ik eens met iemand zou afspreken en heb alles op het laatste moment afgeblazen. Ik had horen vertellen dat de persoon die schuilging achter die *nickname* iemand van de veiligheidsdiensten was. Minderjarigen die van homoseksualiteit zijn beschuldigd, krijgen als straf 74 zweepslagen. Meerderjarigen worden geëxecuteerd.»

Veto: *Heb je hier in België iemand leren kennen?*

Amir: «Dat is niet zo snel gegaan. Ik kende hier niemand en wist niet waar ik andere homo's kon ontmoeten. Ik heb dan gemaild naar een holebi-organisatie in Antwerpen. Via hen heb ik adressen van twee Leuvense homocafés gekregen. De mannen die ik er sprak, konden er niet bij dat ik Iraans was. Zij dachten dat het niet bestond in mijn land (*lacht*).»

Veto: *Ik kan nog altijd niet vatten dat je terugwilt. Stel dat je wordt opgepakt. Je weet toch wat je boven het hoofd hangt?*

Amir: «Ik kan hier niet eeuwig blijven op kosten van mijn ouders. Mijn kansen hier op de arbeidsmarkt zijn zo goed als onbestaande. Ik moet wel terug. Als ik erover nadenk: mijn ouders zijn de hoofdreden dat ik terugkeer. In de moslimcultuur keer je niet zomaar je ouders de rug toe. Ik zou niet zonder hen kunnen leven, maar ik ben er nu al zeker van dat ik er spijt van ga hebben. Ik zal het hier missen.»

(foto Pieter Baert)

Het Elixir

Aflevering 19: slot

WAT VOORAFGING: Nicolaas belde Inge op omdat hij beseft dat hij niet zonder haar kan. Maar Geert, de broer van Inge, hield hem op een afstand. Door de eenzaamheid en de gebeurtenissen van de voorbije weken, kreeg Nicolaas het erg te verduren. Bovendien wilden de stemmen in zijn hoofd niet ophouden met roepen. Er leek hem maar één oplossing: het elixir gebruiken tegen de helse pijnen die hij doorstond. Acht dagen later komt Inge naar het appartement om haar spullen op te halen. Ze doet een verschrikkelijke ontdekking.

Lieve Inge, prinsesje van me, Ik mis je vreselijk. Zonder jou is mijn leven niets waard. Kom alsjeblieft terug. Ik vergeef je dat je bent weggevloden. Als je zou weten wat ik weet, als je zou zien wat ik zie, als je zou voelen wat ik voel, dan kwam je meteen terug.

Ik weet dat ik ben veranderd, maar dat is niet negatief! Spoedig genoeg zal ook jij de pracht van dit leven zien. Wij samen zullen schitteren aan het eeuwige firmament. Wees gerust, ook jij zult kunnen lachen om het vergankelijke, eens je begrijpt wat ik bedoel. Het heeft mij ook wat tijd gekost, maar zij hebben mij overtuigd. Ze hebben gelijk, Inge, het is zoveel mooier hier. De pijn gaat voorbij en de hemel openbaart zich. Ik voel hoe ik uit mijn lichaam opstijg en vrijer ben dan ooit.

Kom dus, kom nu, gauw. Alles wordt zoals vroeger, maar dan veel beter. Jij en ik. En het kind. Ons kind, Inge. Het kind van de toekomst, het kind dat nooit zal sterven.

Mocht je niet komen, hoewel ik daar niet aan kan denken, dan zorg ik ervoor dat je niets tekort komt. Zorg goed voor het kind, hij verdient het te leven. Wanneer hij de volwassen leeftijd bereikt heeft, zal hij zijn erfenis krijgen.

Maar ik weet dat dit onmodige gedachten zijn. Ik weet dat je komt. Zij hebben het mij verteld.

Ik hou van je, met heel mijn hart. Kom gauw. Je Nicolaas

"Hier zus, drink op. Dat zal je goed doen."

Inge nam de kop koffie van Geert aan. Ze zat met de brief die ze zonet gelezen had op haar schoot. Er gleed een laatste traan over haar gezicht, maar ze huilde niet. Ze zou niet weten waarom ze zou moeten huilen. Ze wist niet wat ze moest voelen. Haar hele emotionele databank was door elkaar geschud. Ze voelde liefde en haat tegelijk, afschuw en walging, verdriet en medelijden. Maar vooral dacht ze aan het beeld dat ze het laatst van hem gezien had. Dat beeld stond op haar netvlies gebrand.

Hij, in bad, naakt, opgezwollen door het water, dood, geëlectrocuteerd. Naast hem, gezonken naar de bodem van het bad, de draagbare stereoketen, ontkoppeld van het snoer. Het snoer nog met de stekker in het stopcontact. De logische verklaring was dat de stereoketen in bad gevallen moest zijn en dat Nico daardoor geëlectrocuteerd was. Door de schok was het snoer uit de stereoketen gerukt. Maar voor Nico was het al te laat. Het was al lang te laat, zo bleek. Hij moest daar al minstens enkele dagen zo liggen.

Inge kon het beeld niet van haar afzetten. Ze was zo in gedachten verzonken dat ze kort gilte toen een agent haar aansprak. "Mevrouw, ik zou u graag enkele vragen willen stellen, goed?" Hij wachtte haar antwoord niet af. "Ziet u enige aanleiding voor deze... deze situatie?" Hij had even nagedacht over zijn laatste woord, wat er dan uiteindelijk nog redelijk stuntelig was uitgekomen.

"Het is toch een ongeluk, niet?" vroeg Inge. De agent gaf geen reactie. "Is het geen ongeluk? Denkt u dat er meer achterzit?"

"Mevrouw, de brief die u hebt gekregen is op zijn minst vreemd te noemen. Als het een ongeluk zou zijn, had hij moeilijk nog

een afscheidsbrief kunnen schrijven. Wat u ons daarnet verteld heeft, wat hij u heeft aangedaan, werpt een ander licht op de zaak. Het kan een ongeluk zijn, maar ik wil niets over het hoofd zien. Hij schrijft dat hij erg veranderd was. In welke zin was dat?"

Inge dacht na. Als het geen ongeluk was, wat was het dan? Moord? Wie had Nico kwaad willen doen? Wie had hij, buiten haar, zo tegen zich in het harnas gejaagd? Waarom had het dan op een ongeluk moeten lijken?

"Hij was... hij was erg agressief geworden." Ze dacht na, voelde de gevoelens opborrelen, de pijn die ze had geleden. Ze begon zachtjes te huilen terwijl ze sprak. "Hij was erg opvliegend. Ik moest voortdurend mijn woorden wikken en wegen. Hij zei dat hij lang genoeg had geluisterd naar mij en dat ik vanaf nu maar eens moest luisteren naar hem. Dat hij zich niet langer zou laten doen. Zulke dingen zei hij vroeger helemaal niet. Vroeger was hij altijd lief, hij riep nooit. Nu rookte en dronk hij plotseling. Het was alsof ik met een ander samenleefde. Alsof iemand anders van zijn lichaam bezit had genomen. Dan heeft hij mij..." Ze maakte haar zin niet af, de agent vroeg er ook niet achter. Geert legde bemoedigend zijn hand op haar schouder.

"Had hij vroeger al eens van deze karakterveranderingen? Weet u of hij ooit behandeld is geweest bij een psycholoog of psychiater?"

Inge schrok zichtbaar van de vraag, maar schudde meteen haar hoofd. "Denkt u dat hij gek geworden was?" vroeg ze. Er klonk angst in haar stem.

"Het zou vreemd zijn, mevrouw. Niemand wordt gek van de ene dag op de andere. Er is altijd iets terug te vinden in de voorgeschiedenis. Heeft hij ooit iets verteld over hallucinaties of stemmen? Hebt u ooit gemerkt dat hij een dubbelleven zou kunnen leiden? Merkte u dat hij dingen voor u verzweeg? Nam hij drugs?"

Inge schudde bij elke vraag haar hoofd. Er was haar nooit zoiets opgevallen bij Nico. God, dacht ze, zou hij gek geworden zijn? Echt gek, zodat hij niet meer wist wat hij deed of dingen zag die andere mensen niet zagen? Het was onmogelijk dat het al gedurende hun ganse relatie aanwezig was geweest, dan had ze er iets van moeten merken. De tranen bleven nu komen en de walging, de pijn die ze voelde, maakte plaats voor medelijden en verdriet. Als hij gek was geworden, had zij hem dan niet moeten helpen?

De agent zweeg eventjes, liet het onderwerp rusten. Hij bladerde door zijn notitieboekje. "Weet u wie Paul Nuyens is?"

"Wie?" moest Inge vragen.

"Paul Nuyens. Iets in de zeventig jaar, één getrouwde dochter. Hij is tien dagen geleden bewusteloos geslagen in een bank in het centrum van de stad. Hij is erg verward sindsdien en wist niet wat hij in de bank deed. Enkel de naam Nico Vranken kwam hem te binnen en iets over een medicijn. Zegt het u iets?"

"Ik denk dat ik Nico zijn naam heb horen vernoemen." Inge moest diep graven in haar geheugen om iets te vinden dat een belletje deed rinkelen. Het was geen evi-

dentie in haar toestand. "Hij had ermee afgesproken. Iets met het werk. Het was in de periode dat Nico vreemd begon te doen. Wanneer zegt u dat hij aangevallen is?"

De agent liet zijn vinger over vroegere notities glijden. "Tien, neen, negen dagen geleden. Woensdag, de tiende."

Inge keek meteen naar Geert, die terugkeek. Ze zeiden niets, maar wisten wat de ander dacht, wat Nico na die afspraak had gedaan. Had Nico die Nuyens aangevallen? Maar waarom dan?

Inge kreeg niet meer de kans om haar idee aan de agent te vertellen. De forensische specialist die erbij geroepen was, wenkte de agent. Die excuseerde zich bij Inge en Geert.

"Het is belangrijk," fluisterde de specialist op een redelijke afstand, maar Inge kon nog genoeg verstaan. "Hij is niet gestorven door elektrocutie."

Inge veerde recht uit de zetel. "Hoe bedoelt u? En de stereoketen dan?"

"Rustig, mevrouw," probeerde de agent haar te kalmeren.

"Ik wil het weten!" riep Inge nu, buiten zichzelf. "Ik heb het recht te weten wat er gebeurd is."

De forensische specialist zuchtte even, wisselde een blik uit met de agent en haalde dan zijn schouders op. "Goed dan. Eerst dachten wij dat hij geëlectrocuteerd was. Bij nader onderzoek hebben we echter iets interessants opgemerkt. Het snoer was al uit de stereoketen getrokken voor deze in het bad was gevallen. Het moest lijken alsof hij geëlectrocuteerd was. Iemand dacht dat u dat aspect zou negeren. Het moest lijken op een ongeval."

"Is het dat niet? Is het dan moord? Heeft hij zelfmoord gepleegd?" vroeg Inge, bijna hysterisch. Ze kon het trillen van haar handen niet langer onder controle houden. Haar hart bonkte in haar keel, haar hoofd stond op springen. Ze voelde zich slap en versteend tegelijkertijd. Maar ze moest het weten!

"Het is een vreemde zaak," sprak de specialist ten slotte. "Hij lijkt volledig vrijwillig gekozen te hebben voor een erg pijnlijke dood."

"Wat bedoelt u?" Haar stem sloeg over, de zin kwam er als gepiep uit. Het sneed in haar eigen gehoor, bleef weerkaatsen tegen de randen van haar schedel.

"Dat betekent, mevrouw, dat meneer Vranken zichzelf vergiftigd heeft."

Henrica'h

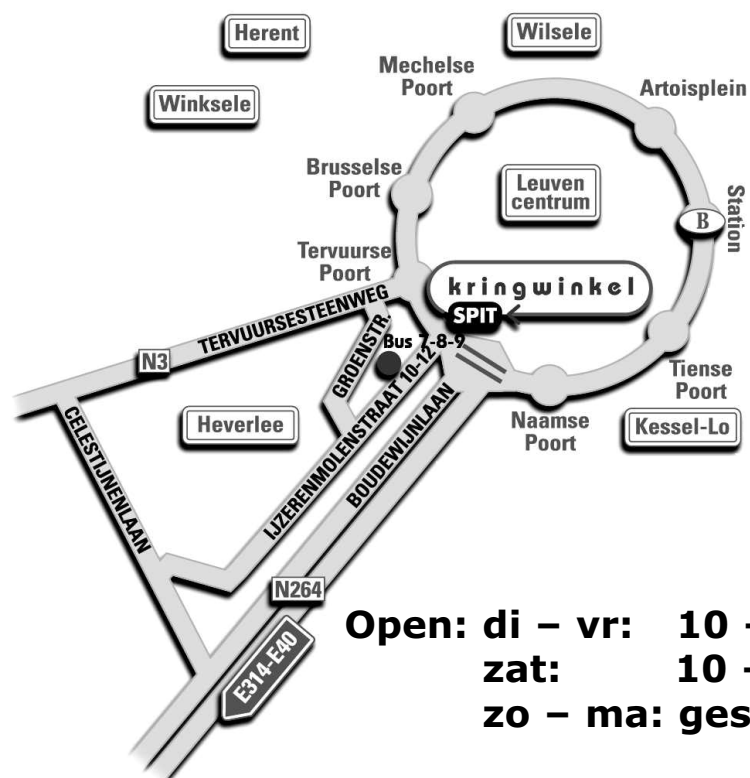
EINDE

Loop eens langs bij De Kringwinkel SPIT

Je vindt er meubels, kleding, fietsen, huisraad, boeken, platen, cd's en pakken snuisterijen...

De Kringwinkel SPIT: IJzerenmolenstraat 10-12 te Heverlee Tel. 016 65 29 57 - web: www.spit.be

**Open: di - vr: 10 - 18 u
zat: 10 - 17 u
zo - ma: gesloten**

Colofon

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel 016/22.44.38
Fax 016/22.01.03
e-mail: veto@veto.be

Jaargang 30
Nummer 19
22 maart 2004

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofdredacteur:
Kris Malefason

Redactiesecretaris:
Joris Beckers

Redactie:
Pieter Baert, Ben Deboeck, Kurt Smeets en Hanne Vermeiren.

Verantwoordelijke uitgever:
Joris Beckers

Medewerkers:

Joris Beckers, Cemil Belek, Liesbet Bex, Anneleen Cosemans, Bruno Debbaut, Ben Deboeck, Karlijn Deforche, Dries De Smet, Simon Gryspeert, Sieghild Lacoere, Stefanie Lambeens, Thomas Leys, Herman Loos, Kris Malefason, Bernard Rommel, Kurt Smeets, Sven Vannecke, Hanne Vermeiren, Geert Verschoren en Björn Willems.

Doka:

Pieter Baert, Johan Coart, Christophe De Belder en Christophe Ketels.

Cartoons:

Sh3L14C

DTP:

Joris Beckers, Ben Deboeck, Thomas Leys, Kris Malefason.

Eindredactie:

Liesbet, Ben en Kris.

Internet:

http://www.veto.be

Nieuwsgroep:

kotnet.veto

Publiciteit:

Alfaset cvba - Leen Cuypers
alfaset@chello.be
016/22.04.66

Drukkerij:

Kempeland (Herentals)

Oplage:

9000 exemplaren

ISSN-nummer:

0773-5162

Abonnementen

Binnenland: 10 euro
Buitenland: 25 euro
Overschrijven op rekeningnummer:
001-0959719-77

Redactievergadering iedere vrijdag-namiddag om 16u. Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, Internet, Thereninen, ...) zijn steeds welkom op de redactievergadering of op het redactieadres.

Lezersbrieven en vrije tribunes kunnen tot vrijdag 14u, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres: veto@veto.be

Agenda

MAANDAG 22 MAART

20.00 u **DEBAT** Gespreksavond met Geert Muylle, permanent vertegenwoordiger van België bij de Europese Unie, in brasserie Notre Dame, org. LSVV.
20.00 u **FUIF** Swingpaleis met aansluitend een fuif, in Musicafé, org. Driekant, ♂of en Labyrint.
20.30 u **QUIZ** Wijze wereldquiz, een quiz voor iedereen met toffe prijzen. Inschrijven is noodzakelijk: <http://safier.studentenweb.org>, in MTC 00.16, toeg. 2,5, org. Safier.

DINSDAG 23 MAART

CAFÉ Balkancaf  in Leuven, in navolging van het Balkancaf  te Gent om de Balkan wat dichterbij brengen, in Los Buenos, org. Balkanactie.
12.00 u **FORUM**, in Heuts aula (Arenbergpark), org. Safier.
20.00 u **DEBAT** Gespreksavond met Charles-Ferdinand Nothomb, vooraanstaand Franstalig Christen-Democraat, in Café Notre Dame, Grote Markt, org. CDS.
20.00 u **WORKSHOP** Spelen met acteren, een spelenderwijze reis door de zeven staten van de mens, in Hoover 17, org. Driekant, ♂of en Labyrint.

WOENSDAG 24 MAART

20.00 u **CANTUS** Waag je KANS-TUS, geen klassiek zangfestijn, maar een wervelende interactieve show, in Pavlov, org. Driekant, ♂of en Labyrint.

DONDERDAG 25 MAART

19.30 u **SPORT** Holebi-Olympics, met groepjes van vier, in Sporthal Kessel-Lo, Stadionlaan 4, org. Driekant, ♂of en Labyrint.

VRIJDAG 26 MAART

20.30 u **CABARET** 'Hopeloos gelukkig', een tekst- en muziekprogramma van het gezelschap Arti-shock, in Oratori nhof, org. Driekant, ♂of en Labyrint.

ZATERDAG 27 MAART

13.00 u **FEEST** Volksfeest met straatanimatie, infostandjes en workshops, op het Martelarenplein, afgesloten met een optreden van Plane Vanilla en een fuif in de Lido, org. Driekant, ♂of en Labyrint.
19.30 u **DEBAT** 'Zit het in mijn genen? Genetische aspecten van de ziekte van Huntington.', in Gasthuisberg, Onderwijs en Navorsing, org. Huntington Liga.

Veto bij je thuis?

Neem een abonnement:

voor 10 euro

wekelijks in je bus.

001-0959719-77

www.veto.be

Freddy

www.shellac.be

Ad valvas

EKONOMIKA

• 23/03 Politiek debat (Max Weber). • 26/03 Galabal Ekonomika.

EOOS

• 22/03 om 20.30 u: Cantus (Bierstube). • 24/03 om 20.00 u: Gratis film: 'Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain' (MSI 00.28).

GERMANIA

• 22/03 Begin po zietentoonstelling tot 1 april (MSI). • 24/03 om 20.00 u: Gratis film: 'Finding Nemo' (MSI 3.18). • 25/03 Uitreiking literaire prijs + receptie (PDS) met

optreden van Klunen en gastspreker Kristien Hemmerechts.

KATECHETIKA

• 23/03 Stand-up-comedian "André & Andr " (MTC 00.16).

MEDICA

• 24/03 Debat 'Huisartsengeneeskunde: droom of nachtmerrie?' (AZK, Minderbroederstraat 12).

MEDISOC

• 23/03 Discofuif (Rumba).

Kruiswoordraadsel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Oplossing

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	M	A	D	R	I	D		B	O	M
2	A	A	R		V	A	G	I	N	A
3	O	L		P	O	N	S	G	A	T
4	I		D	O	O	S		A	G	
5	S	P	I	E	R		S	M	E	T
6	T	I	P	S		M	O	I	R	E
7		L	S		C	A	F	E		M
8	F	L	A	H	A	U	T		K	P
9	B	E	U	R	T	V		N	O	U
10	I	N	S		S	E	R	R	E	S

Horizontaal

1 Waar wilde beesten opgeschrikt worden door jeeps **2** Regenboogvlies - Ons inziens - Daar **3** Een klinknageltje inslaan **4** Koninklijk besluit - Treinhalte **5** Telwoord - Ruzie **6** Waarmee leraar bekogeld wordt - Jongensnaam **7** Macht - Inhoudsmaat **8** Speen **9** Pers. vnv. - Overdreven - Daarachter **10** Land gericht op uitvoer

Verticaal

1 Zelfs dat geloven de Spanjaarden niet meer van hun nationale zenders **2** Snee - Europese hoofdstad - Voormalig **3** Europeaan - Plots opkomende ster **4** Australische geheime dienst - Filosoof en boekhandelaar **5** Enzovoort - Jongensnaam **6** Griekse letter - Snavel **7** Maria met overleden Jezus - Stuk **8** Sprookjesfiguur - Iers republikeins leger **9** Muziknoot - Plaats - Nomen nescio **10** Bochtige weg

Dries De Smet

door Sh3L14C

“Mijn meter in eerste kan zei al dat ik preses ging worden”

Zowat één op de tien studenten aan deze universiteit studeert rechten. Hoog tijd dus om onze tocht door presessenland eens halt te laten houden bij Wim Bollen, preses van het VRG. Een gesprek over slapen op het WC, wulpse tweedekanners en de nadelen van democratie.

Simon Gryspeert

Hoog boven het HDR treffen we in het VRG-secretariaat Wim aan, die net vlijtig zijn broek aan het toeknopen is. Onder het motto ‘wat niet weet, niet deert’, stellen we ons hier geen vragen bij en zetten we ons neer, tussen enkele torens *Wodka Ice* in, om ons wekelijkse spervuur van vragen af te schieten.

Veto: *Wat is de belangrijkste goede en slechte eigenschap van een preses?*

Wim Bollen: «Ik vind het het belangrijkste dat de groep sfeer binnen het presidium goed is, dat je de mensen ook goed kunt motiveren. Ik heb namelijk de indruk dat als het bij ons goed draait, de activiteiten ook goed draaien. Dat straalt af op de studenten. Het moeilijkste vind ik bij ons eigenlijk om mensen te vinden die ons kringblad, de *Balans*, willen helpen ronddragen in de brievenbussen van al onze studenten. Maar eigenlijk mag ik echt niet klagen, ik heb een heel toffe ploeg dit jaar met goed gemotiveerde mensen.»

Veto: *Maakt het uit of de preses mannelijk of vrouwelijk is?*

Wim: «Bij ons komt het maar heel zelden voor dat de preses een vrouw is, wat wel voor een stuk zijn redenen zal hebben, maar ik denk toch niet dat het echt een groot verschil is met een man. Een meisje zal misschien op een andere, meer gevoelsmatige manier beslissingen nemen of op een andere manier mensen proberen te motiveren. Maar ik denk niet, in tegenstelling tot sommige vorige presessen die jullie interviewden, dat er een verschil hoeft te zijn bij cantussen. Als je wat gezag uitstraalt, de boel onder controle kunt houden, kan het evengoed een meisje als een jongen zijn.»

Misbruik

Veto: *Heeft een preses volgens jou meer macht dan een gewone student?*

Wim: «Dat is een moeilijke vraag. Het is wel zo dat als je preses bent, bijna alle professoren je kennen en dan krijg je er al eens makkelijker iets van gedaan. Het kan dus wel helpen als ze weten wie je bent. Zo heb ik een examen afgelegd waar ik op gebuisd was en toen zijn de assistenten van die prof me achteraf komen vertellen dat als ik had gezegd dat ik de preses was, ik er waarschijnlijk wèl door geweest zou zijn. Maar op die manier wil ik er geen misbruik van maken.»

“Assistenten vertelden me later dat als ik gezegd had dat ik preses ben, ik er waarschijnlijk wèl door was geweest”

Veto: *En dat heb je dan ook nog nooit gedaan?*

Wim: «Niet direct nee. Het enige waar ik zo op kan komen is een jobaanbieding die ik heb gehad die ik anders, als ik geen preses was geweest, niet zou gekregen hebben.»

Veto: *Is het presesschap te combineren met een relatie?*

Wim: «Tja, ik heb al vier jaar een relatie, maar het is niet gemakkelijk. Ik probeer altijd als preses het goede voorbeeld te geven en als je de boel goed draaiende wilt houden, is er dus niet veel tijd meer over. Daar komen dan nog vrienden van buiten het VRG bij waar je ook al eens mee op stap wilt, dus wordt het al helemaal moeilijk.»

Veto: *Hoe reageerden je ouders of je andere omgeving op het feit dat je preses ging worden?*

Wim: «Vorig jaar zat ik ook al in het VRG en toen zei ik altijd al dat het dit jaar rustiger ging worden, om mijn ouders en mijn lief wat te paaien. Toen het dan stilletjes

aan duidelijk begon te worden dat ik ging opkomen als preses, hadden mijn ouders wel hun bedenkingen. Mijn vrienden daarentegen zeiden dat ze het altijd wel al in mij hadden gezien. Zo beweerde mijn meter in eerste kan, ik was toen al helemaal gek van het VRG, reeds dat ik volgens haar ooit preses zou worden. Toen was dat maar om te lachen natuurlijk, maar zo zie je maar...»

Veto: *Zijn kringen nog belangrijk voor de gewone student of willen die gewoon een cursusdienst?*

Wim: *(gedreven)* «Ik denk dat kringen heel belangrijk zijn en zeker niet alleen op vlak van de cursusdienst. Zo doen we niet alleen ludieke, ontspannende activiteiten. Er zijn ook de serieuze dingen zoals de jobwerking. Daar werken toch ook permanent vier à vijf mensen aan, waarmee we voor onze laatstejaarsstudenten al een belangrijke eerste stap zetten naar de bedrijven om te solliciteren.»

WC-bril

«Je ziet het ook aan het feit dat we, ondanks de semesterexamens, in vergelijking met vorig jaar toch weer meer succes hebben met onze activiteiten. Twee jaar geleden had het studentenleven een serieuze knauw gekregen door die semesterexamens, maar nu we ons doen en laten daarop afgesteld hebben, kunnen we weer

kandidatuur dat via haar ouders die prof kende, heeft toen achteraf aan hem gevraagd om eens bij mij te polsen of ik al een lief had. Natuurlijk was die prof direct een goed woordje aan het doen voor mij *(lacht)*.»

Veto: *Als je iets in één oogopslag aan de universiteit zou kunnen veranderen, wat zou dat dan zijn?*

Wim: *(na lang nadenken)* «Dat is moeilijk. Misschien iets heel klein dan. We hebben met onze skireis namelijk altijd moeilijkheden met een deel van de studenten die door examens pas op zaterdag kunnen vertrekken. Maar dan nog, eigenlijk mogen we niet klagen, zo hebben we voor onze *Challenge* een volledig lesvrije namiddag gekregen van de faculteit.»

Veto: *Challenge?*

Wim: «De *Challenge* is de sportactiviteit die we organiseren omdat we niet hebben deelgenomen aan de 24-urenloop. Dertig ploegen van elk tien personen nemen het op het Ladeuze- en Hooverplein tegen elkaar op in allerlei sporten zoals trialbike, paintball, sumo-worstelen...»

Veto: *Ben je in je studentencarrière al eens ontwaakt op een plaats waar je dat niet had verwacht?*

Wim: «Soms blijf ik na een zatte avond in het HDR wel eens hier in de zetels van het VRG slapen, maar dat verbaast al niet meer *(lacht)*. Maar toen ik in eerste kan zat, ben ik in de eerste week van het academiejaar wel eens op kroegentocht geweest met vrienden van het middelbaar, die op mijn kot bleven slapen. Die avond ben ik dan zo ziek geweest dat ik met mijn hoofd op de WC-bril in slaap ben gevallen. Och ja, ‘s morgens met een zware kater opgestaan en naar de les gegaan *(lacht)*.»

Veto: *Wie of wat heeft je overtuigd preses te worden?*

Wim: «Dat waren de presidiumleden van vorig jaar, die wat begonnen te vragen of ik er niet eens over zou gaan nadenken om preses te worden. Ook in de ogen van de preses van vorig jaar was ik de beste kandidaat.»

Stiekem

Veto: *Wat is het belangrijkste wat je je dit jaar voorgenomen had, maar niet gelukt is?*

Vanuit de verte: «Van de vrouwen afblijven! *(algemeen gelach)*»

Wim: «Neen, serieus: de 24-urenloop. Daar heb ik nog heel hard voor geijverd, maar de democratie heeft het anders beslist... Maar ik moet ook wel eerlijk zeggen, het laatste jaar dat we daar gestaan hebben, heb ik ook wel gevloekt dat we er met zo weinig waren. Dit jaar zou het wel anders geweest zijn denk ik. Nu we zien hoe enthousiast en gemotiveerd de studenten dit jaar zijn, hadden we ze misschien ook wel warm gekregen voor de 24-urenloop. Zeker onze eerste-kanners hebben we ongelooflijk goed mee dit jaar.»

«Nog iets dat er niet van gekomen is, zijn onze kroegentochten. We hadden het plan om met de bus op kroegentocht te gaan naar andere studentensteden, maar we hebben nooit studenten meegekregen, dus die zijn er ook niet gekomen.»

Veto: *Hoe ga je je opvolger overtuigen om preses te worden? Of heb je al iemand gevonden?*

Wim: «Ja, en het zal waarschijnlijk een vrouw worden als ze verkozen wordt. Toen we er onder wat leden van het presidium eens over bezig waren wie er volgend jaar een goede kandidaat-preses zou zijn, kwam haar naam uit de bus. Eigenlijk is het een beetje gekomen zoals bij mij; stiekem altijd wel een soort van natte droom geweest om preses te worden, maar er toch nog nooit echt bij stilgestaan.»

Vraag voor de volgende preses: Als je zelf dit jaar geen preses had kunnen worden, welke functie had je dan willen doen, en waarom?

(foto: Christophe De Belder)

meer studenten op de been krijgen.»

Veto: *Vergroot het presesschap de erotische uitstraling?*

Wim: «Bij eerste-kanners denk ik dat het wel iets doet, dat merk je zeker op opvangweekend, maar dat geldt dan voor alle leden van het VRG. Ik heb ook ooit wel eens iets meegemaakt na een cantus die ik had geleid samen met een prof van onze faculteit. Een meisje uit de tweede